Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 247 (8737). ● 25 декабрь, 1985 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

КРЕМЛДА УЧРАШУВ

23 декабрь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев қисқа визит билан Москвага келган ХКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ва секретариатининг аъзоси, ХХР Давлат Кенгаши Бош министрининг ўринбосари Ли Пэнни қабул қилди.

Совет-Хитой муносабатларининг баъзи масалалари ҳамда иккала томонни қизиқтирувчи бошқа проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

М. С. Горбачев Совет томонининг Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларни жиддий равишда яхшилашга астойдил интилаётганини тасдиқлади. Иккала социалистик мамлакатимизнинг яхши қўшничилиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ишида янада силжишга эришиш Совет ва Хитой халқларининг узоқ муддатли туб манфаатларига, Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик манфаатларига мос бўлиб тушган бўлур эди.

Ли Пэн Хитой томонининг икки томонлама муносабатларни нормаллаштириш жараёнига кўмаклашиш истагини билдирди, ХХРнинг халқаро тинчликни сақлашдан манфаатдорлигини таъкидлади.

(ТАСС).

КАН СЕН САН МОСКВАГА КЕЛДИ

КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Корея Халқ Демократик Республикаси маъмурий кенгашининг бош министри Кан Сен Сан Совет ҳукуматининг таклифига биноан 24 декабрь куни расмий дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

ЙИГИРМА ИККИНЧИ ЎН КУНЛИК ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

КАДРЛАР МАҲОРАТИГА БОҒЛИҚ

Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармаси коллективи бу йил қолоқликдан чиқиб ҳозир социалистик мажбурият ҳисобига бинокорлик материаллари ишлаб чиқараяпти. Беш йилликни муваффақиятли якунлаш, қолоқликни тугатиш йўлида кўрилган тадбирлар ҳақида бошқарма партия бюроси секретари, ремонтчи-слесарлар бригадаси бошлиғи, Тошкент область партия конференцияси делегати Анатолий Алексеевич РАШЧУПКИН жамоатчи мухбиримиз О. Хушназаровга сўзлаб берди:

— Шаҳримиз йил сайин кенгайиб бораяпти. Ҳозир қаёққа қараманг, кўкка бўй чўзаётган кўркам бинoларга кўзингиз тушади. Бинокорлик материалларига бўлган талаб йил сайин ортиб бораяпти.

Сир эмас, илгарилари қурилиш объектларига белгиланган миқдордаги ғиштларни етказиб беролмай бинокорлар олдида кўп ҳижолат чекар эдик. Ўтган йилнинг ўзида мўлжалдагидан 3 миллион дона ғишт кам тайёрланди. Чунки, ишчилар ўртасида прогуллар кўп бўларди, печлар тўла қувват билан ишламасди.

Кейинги пайтларда биз барча участкаларда тартиб ва интизомни мустаҳкамлашга, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга, печлар қувватини оширишга алоҳида эътибор бера бошладик. Меҳнат ва план интизоми устидан назорат кучайди. Бўлиб ўтган партия йиғилишларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида бажарилиши лозим бўлган вазифалар атрофлича муҳокама қилинди. Партия ташкилоти ҳисобидаги 21 коммунистнинг ҳаммасига конкрет топшириқлар берилди. Топширилган иш учун кадрлар масъулияти оширилди.

Маъмурият билан партия ташкилоти ҳамкорликда кўрган тадбирлар қисқа вақт ичида ўз самарасини берди. Эски печлар ремонт қилиниб, қуввати оширилди, ишлар икки сменада ташкил қилинди, шароит яхшиланди. Ҳозир ишчилар учун ётоқхона ва коттежлар қураяпмиз. Илгарилари ҳар куни

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ МИНБАРИ

ўрта ҳисобда 8,2 минг сўмлик маҳсулот тайёрланган бўлса, ҳозирги кунда 9,2 минг сўмлик бинокорлик материали ишлаб чиқарилаяпти. Бошқача қилиб айтганда, ғишт ишлаб чиқариш кунига 120 мингтага кўпайди. Шу кунгача пландаги 39 миллион ўрнига 42 миллион дона ғишт ишлаб чиқарилиб, қурилиш объектларига жўнатилди.

Ишлаб чиқаришни яхши йўлга қўйгач энди маҳсулот турларини кўпайтириш устида изланмоқдамиз. Ҳар йили Ангрен кўмир разрезида неча миллионлаб тонна каолин йиғилиб қолади. Лекин биз мўлжалдагидан 80 минг тонна кам каолин оляпмиз. Агарда шу хомашё бизга ўз вақтида етказиб берилганда тайёрланаётган ғишт сифати яна ҳам яхшиланган бўлар эди.

Область партия конференциясида табиий ресурслардан фойдаланишни яхшилаш устида алоҳида гап бўлишини истар эдим. Чунки, Олмалиқда ҳам табиий ресурслар талайгина. Биргина химия заводининг ўзида йилига 100 минглаб тонна фосфогипс чиқитга чиқариб юборилаяпти. Улар ҳозир ўнлаб гектар суғориладиган ерларни эгаллаб ётибди. Болтиқбўйи ва Украина шаҳарларида шундай хомашёлардан ажойиб иморатбоп материаллар — фогоизол тайёрлашаяпти. Мана шу корхоналар тажрибаси асосида областимиздаги ғишт заводларида ҳам янги хил материаллар тайёрлашни йўлга қўйиш мумкин. Бунинг учун ишлаб чиқаришнинг техника базасини мустаҳкамлаш, янги техника ва технологияни жорий этиш лозим бўлади. Область партия конференциясида бинокорлик материаллари саноати корхоналарини техника жиҳатидан қайта жиҳозлашдаги вазифалар хусусида гап бориши керак.

Кадрлар маҳоратини ошириш ҳам муҳим масалалардан ҳисобланади. Лекин бинокорлик материаллари саноати корхоналарида ишлаётган кадрлар учун семинарлар камдан кам уюштирилади, илғор тажрибалар оммалаштирилмайди. Ваҳоланки, бу соҳада маълум тажриба тўплаган кишилар оз эмас. Бизнинг бошқармада Р. Охунов, В. Раупов, А. Мирзаев, И. Кондирев каби илғорлар бор. Улар тажрибасини ҳар қанча ўрганса, оммалаштирса арзийди.

Илғор тажрибаларга амал қилинмаётганлиги учун ҳам кўпгина ғишт заводларида план топшириқлари бажарилмай қолаяпти. Ўйлайманки, конференцияда масаланинг бу муҳим томонига ҳам алоҳида эътибор берилади.

ТОШКЕНТДАГИ «Электробитприбор» заводида съездолди социалистик мусобақаси тобора қизғин тус олмоқда. Мазлума Шокирова раҳбарлигидаги бригада аъзолари бу меҳнат беллашувида актив иштирок этиб, зарбдор ўн куниликларда мунтазам ғолиблар сафида боришмоқда. Ушбу суратда илғор комсомол-ёшлар бригадаси етакчиси М. Шокировани кўриб турибсиз.

Т. Каримов фотоси.

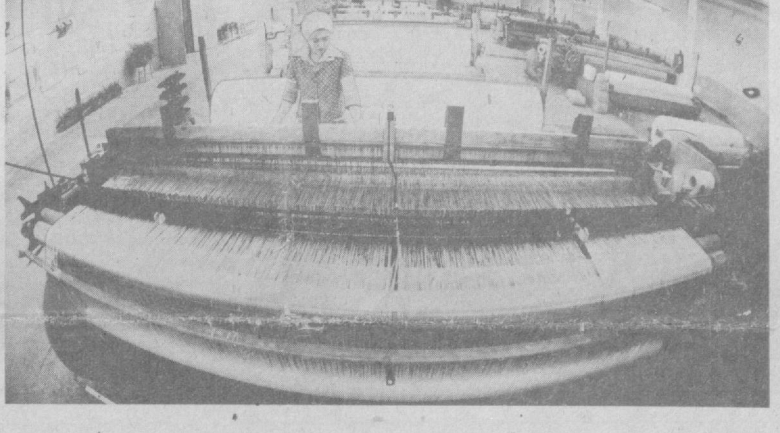

ОЛМАЛИҚ гилам фабрикаси коллективи КПСС XXVII съезди шарафига зиммасига олган социалистик мажбуриятини ортиғи билан бажармоқда. Йил бошидан бери пландагидан ташқари 24 минг квадрат метр гилам буюмлари ишлаб чиқарилди.

Суратда: корхонанинг тўқув цехида.

Ф. Қурбонбоев фотоси.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ҲОСИЛГА ЗАМИН

ПАРКЕНТ районидаги «Коммуна» совхози меҳнаткашлари бу йил давлатга 1500 тонна ўрнига 2076 тонна картошка ҳамда 2140 тонна ўрнига 2185 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб бериб, йиллик планларини ортиғи билан бажаришган эди. Айни кунларда хўжаликда ариқ-зовурларни тозалаш, далаларга маҳаллий ўғит ташиб чиқариш ишлари қизғин бораяпти.

Хўжаликда мавжуд 500 гектар экин майдони сифатли шудгорланди. Бу ишни бажаришда З. Ортиқов, А. Холтоев, У. Нуткиддинов каби механизаторлар бошқаларга намуна бўлишди.

Шунингдек, «Паркент» совхозининг 1-бўлими соҳибкорлари ҳам қишки тадбирларни амалга оширишда ғайрат кўрсатишмоқда. Бу ерда 252 гектар майдондаги токзорлар ўз муддатида кесилди ва кўмиб қўйилди. Айни пайтда узумлар яхоб сувига қондирилмоқда. Л. Ҳалилова, К. Бадалматова, М. Мирзиёдова, А. Бузруков, Э. Убайдуллаев ва Н. Абляев сингари ишчилар кунлик нормаларини ортиғи билан бажаришга эришмоқдалар.

М. МИРКАМОЛОВ.

ТЕПЛИЦАДА ИШ ҚИЗҒИН

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида 5,32 гектар майдонда теплица ташкил этилган. Бу ерда помидор, бодринг ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилмоқда. Колхозчилар бу мавсумда ҳар бир квадрат метр жойдан 10 килограммдан маҳсулот олиш учун ҳаракат қилишмоқда.

Шу кунгача сабзавоткорлар меҳнаткашлар дастурхонига 7 тонна помидор, 22 тонна турли кўкатлар ва 20 тонна кўкпиёз тақдим этишди.

— Пишиб етилган сабзавот маҳсулотларини ўз вақтида истеъмолчиларга етказиб бериш учун курашмоқдамиз, — дейди теплица директори Э. Худойбердиев. — Ҳар куни 4 тонна сабзавот, 100 килограммдан зиёд витаминли кўкатлар савдо шахобчаларига жўнатиляпти.

Бу ишларда Х. Зоирова, Х. Солихова ва С. Тўхтаназаров сингари колхозчилар алоҳида жонбозлик кўрсатишмоқда. Улар теплицадаги сабзавот экинларини агротехника қоидалари асосида парваришлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Р. СОБИРОВ.

«БЎКА» ЕРНИ СУВГА ҚОНДИРАДИ

«Бўка» суғориш системаси азалдан фойдаланилаётган ерлар унумдорлигини оширишнинг ишончли омили бўлиб қолди. Сирдарёнинг ўнг соҳилида барпо этилган гидротехника комплексининг сўнгги — тўртинчи насос станцияси агрегати фойдаланишга қабул қилинди. Қудратли техника сувни 45 метр баландликка кўтариб, уни ихтисослаштирилган пахтакор хўжаликлар далаларидан ўтадиган қувурга ҳайдайди. Қувур орқали сув буғланмай, ерга сингмай, далаларга етиб келади, ҳозир ерларнинг шўри ювилмоқда.

Кўп сонли сув олиш иншоотлари, зовур системалари ва тарнов тармоқлари билан биргаликда янги ирригация объекти Бўка районидаги тўрт минг гектардан ортиқ экинзорлар унумдорлигини таъминлайди. Комплекс сув билан таъминлашни яхшилаш билан бирга адир ерларни ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритишга имкон беради. «Кремль» совхозининг қўриқ массивида 450 гектарлик участка ҳозироқ ўзлаштириб қўйилди.

(ЎзТАГ мухбири).

ИККИ БЕШ ЙИЛЛИК БАЖАРИЛДИ

Ангрендаги 9-шахта конининг Юрий Разуменко бошлиқ кончилари бригадаси беш йилликнинг якунловчи йили учун олган мажбуриятини барвақт бажарди. Бригада ҳозиргача топшириққа қўшимча равишда қарийб уч минг тонна кўмир қазиб чиқарди.

— Ангрен кончилари КПСС Марказий Комитетида стахановчилик ҳаракати ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари билан бўлиб ўтган учрашув материалларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, — дейди бригадир. — Янада яхшироқ, унумлироқ ишлаш, йиллик ва беш йиллик топшириқларини барвақт бажаришга бўлган даъватни ҳаммамиз қизғин маъқуллаб кутиб олдик. Шонли стахановчилик анъаналарини ривожлантириб, иш самарадорлигини ошириш учун курашнинг олдинги сафида бориш биз учун шарафли бурчдир.

Меҳнатни пухта ташкил этиш, юксак интизом, кўмир қазиб чиқариш технологиясини аъло даражада билиш туфайли Ю. Разуменко бригадаси графикдан ўзиб ишлаяпти. Коллективнинг ҳар бир аъзоси пармалаш, портлатиш, мустаҳкамлаш сингари барча жараёнларни мукаммал ўрганиб олган. Улар керак бўлса вентиляцияни монтаж қилишлари, рештак-конвейерни бошқа жойга олиб ўтишлари мумкин. Юксак иш унумига эришилаётганининг боиси ҳам шунда.

А. Маматов, М. Нуриев, Т. Аҳмонов бошлиқ илғор коллективлар ҳам пландан ташқари анча ёнилғи қазиб чиқаришди. КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборган Ангрен шахтёрлари бу йил топшириққа қўшимча равишда ўн минг тонна кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилишган. Улар белгиланган маррага жуда яқинлашиб қолишди.

ҲАМКАСБЛАРГА ИБРАТ БЎЛИБ

Тезлик, маҳорат ва иш вақтини тежаш — Бекободдаги 16-автокорхонага қарашли Ҳабибулла Абдужабборов бошлиқ шофёрлар бригадасининг меҳнат муваффақиятлари сири ана шулардадир.

Улар карьердан майдалаш-саралаш заводига қум-шағал ташишга киришган эдилар. 17 КрАЗнинг «оёғи» ерга тегмайди: машиналар қарови ўрнига қўйилгани учун техника панд бермайди, шерик корхоналар билан тузилган шартнома эса самосвалларга тўхтовсиз юк ортиш ва тушириш имкониятини беради. Қатнов йўли шофёрларга беш қўлдай равшан: йўл устида бензин олиш, қаров пунктлари очилган. Бунинг устига машиналар сира-сира юксиз қолмайди. Ишни ана шундай ташкил қилиш натижасида Ҳабибулла Абдужабборов икки беш йиллик планни бажариб қўйди. У эгаларига ярим миллион тоннадан кўпроқ қурилиш материалларини етказиб берди. Унинг кўпгина ҳамкасблари ҳам графикдан ўзиб ишламоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

ЙИЛ ЯКУНИ ТАҲЛИЛИ

ТАШАББУС ҚИЙМАТИ

БРИГАДАМИЗ деҳқонлари йил бошида областимизнинг бир группа илғор пахтачилик бригадалари бошлиқларининг КПСС XXVII съезди шарафига пахтадан мўл, эртаги ва сифатли ҳосил етиштириш юзасидан бошлаган ватанпарварлик ташаббусларига қўшилиб меҳнат қилдилар. Ўз сўзимизнинг устидан чиқиш учун барча агротехника тадбирларини вақтида ва сифатли ўтказишга асосий эътиборни қаратдик. Айниқса, ғўзаларни машинабоп қилиб ўстириш учун ҳаракат қилдик. Июль ва август ойларида зарбдор 70 кунлик шиори остида ғўза парваришини кучайтирдик. Кўсакларнинг тўқ бўлиб етилиши учун қўшимча озиқлантирдик, ишлов бердик. Халқимизда меҳнат қилган хирмон уяди, деган гап бор. Унинг тўғрилигига ўз тажрибамизда яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Йиллик пахта тайёрлаш планини колхоздагина эмас, районимизда биринчилар қатори бажардик. 81,9 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 10 октябрдаёқ 33 центнердан ҳосил йиғиштириб олдик. Давлатга 270 тонна «оқ олтин» топширдик. Энг қувончлиси, бу ҳосилнинг асосий қисми биринчи сортга сотилди. Орадан 10 кун ўтгач зиммамиздаги юксак социалистик мажбуриятимизни ҳам уддаладик. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 68 йиллиги байрами арафасида эса қўшимча мажбуриятимизни ҳам бажардик. Ҳосилдорлик гектар бошига 40 центнерга етди. Жами хирмонимиз 330 тоннадан ошиб кетди.

Бу муваффақиятга бригадамиз аъзоларининг барчаси салмоқли ҳисса қўшдилар. Механизаторларимиз умумий ҳосилнинг қарийб 80 процентдан ортиғини машиналар ёрдамида териб олдилар. Биргина Ҳасан Мухторовнинг ўзи агрегати бункеридан 180 тоннадан кўп пахта тўкди. Дастлабки кунларданоқ қўл теримини ҳам уюшқоқлик билан ташкил этдик. Аввалига кўпминг-килограммчиларимиз машиналар учун ноқулай карталарда пахта теришди. Кўпмингкилограммчилар мусобақасига қўшилган қишлоқ Советининг депутати Гулзиё Айтбоева, Ерқиной Бахтибоева ва Тозагул Бўрибоева сингари чевар теримчиларимиз кунига 100—120 килограммдан ошириб, пахта териб барчага ўрнак бўлдилар. Бу илғорларнинг уйган хирмонлари 8—10 тоннадан ошиб кетди. Умуман қўл теримида бригадамизнинг 35 аъзосининг барчаси актив иштирок этди.

Шуниси қувончлики, бутун ёз мобайнида ғўзани оби-ҳаётга қондирган Омон Арқабоев, Камол Қурумбоев, Араббой Раҳматуллаевлар ҳам бекор туришмади. Улар терилган пахтани қуритиб, ўз вақтида тайёрлов пунктларига жўнатиб туришди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ҳозирги кунда қарилик гаштини сураётган Равия опа Умарқулова бош бўлган 15 нафар пенсионерларимиз ҳам бизга йиғим-теримда яқиндан ёрдам бердилар. Бизнинг катта хирмонимизга ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшдилар.

Йиғим-терим мавсумида ишни юксак савияда ташкил этганлигимиз, меҳнатга ҳақ тўлашнинг илғор усуллари ва формаларини жорий этганлигимиз, дала меҳнаткашларига ҳар томонлама қулай шарт-шароитлар яратиб берганлигимиз натижасида коллективимиз ютуқлари салмоқли бўлиб бораверди. Бригадамиз колхозимизда «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида бошланган бригадалараро мусобақага актив қўшилиб, тўрт марта ғолиб чиқди.

Умуман, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили биз учун ҳар томонлама баракали бўлди. Давлатга каноп пояси сотиш бўйича ҳам юқори натижага эришдик. Ҳар гектар ердан 200 центнердан ошириб ҳосил йиғиштириб олдик. 1240 тонна каноп пояси сотдик.

Айни кунларда бригадамиз аъзолари келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин ҳозирламоқдалар. Ҳосилдан тозаланган майдонлар вақтида шудгорланган. Бригадамизда қишки ишларни ўтказиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб олинган. Бу ишларни тўлиқ амалга оширамиз, келгуси йилда пахтадан янада мўл ҳосил етиштирамиз.

О. АЛАШБОЕВ,
Ғалаба районидаги Энгельс номли колхоз бригадаси бошлиғи.

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК УЧУН

«Олий даражадаги Совет-Америка учрашуви» тўплами босилиб чиқди. Унда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ президенти Р. Рейган 1985 йил 19—21 ноябрь кунлари Женевада ўтказган учрашув ҳужжатлари ва материаллари, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар олий раҳбарларининг 1985 йил 21 ноябрь куни Прагада бўлиб ўтган учрашуви тўғрисидаги ахборот, М. С. Горбачевнинг «Олий даражада Женевада ўтказилган Совет-Америка учрашувининг якунлари ва халқаро вазият тўғрисида» 1985 йил 27 ноябрда СССР Олий Советининг сессиясида қилган доклади, СССР Олий Советининг «Олий даражада Женевада ўтказилган Совет-Америка учрашувининг якунлари ва халқаро вазият тўғрисида» қабул қилган қарори бор.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети 1985 йил 29 декабрь якшанба дам олиш кунини 31 декабрь сешанба кунига кўчиришга қарор қилди.

СЎНГГИ СОАТДА

БУДАПЕШТ

Бу ерда ВХР Давлат мажлисининг навбатдаги сессияси тугади. Сессия ишида ВСИП бош секретари Я. Кадар, партия ва давлатнинг бошқа раҳбарлари қатнашдилар.

Сессияда сўзга чиққан ВХР ташқи ишлар министри П. Варкони бундай деди: Венгрия Совет Иттифоқининг халқаро вазиятни соғломлаштиришга, Совет — Америка муносабатларини нормаллаштиришга қаратилган таклифларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди. Бу ташаббусларнинг турмушга татбиқ этилиши дунёдаги барча халқларнинг, шу жумладан венгер халқининг ҳам туб манфаатларига мос бўлиб тушади, деди.

Министр Совет томонининг ҳамма ядровий портлатишларни ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйганлигини, шунингдек Совет Иттифоқининг Қўшма Штатларни ҳам шу йўлдан боришга таклиф қилганлигини СССРнинг тинчликни мустаҳкамлашга, халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга астойдил интилаётганини кўрсатувчи яққол мисол, деб атади.

ВХР Давлат мажлисининг депутатлари мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг еттинчи беш йиллик планини тўғрисидаги қонунни, 1986 йилги давлат бюджетини қабул қилдилар, бошқа бир қанча қонун лойиҳаларини маъқулладилар.

КОБУЛ

Покистон территориясидаги Ҳайбар районида яшовчи пуштун қабилалари Покистон армиясининг мунтазам бўлинмаларига қуролли қаршилик кўрсатишни давом эттирмоқдалар. БАХТАР агентлигининг хабар қилишича, тўқнашувлардан бирида Африди ва Шинвар қабилаларининг бўлинмалари Покистоннинг икки офицерини асир қилиб олдилар. Олинган хабарларга кўра, Покистон режими пуштун қабилаларига қарши курашиш учун афғон аксилинқилобчиларининг тўдаларидан фойдаланмоқда.

ҚОҲИРА

Бу ерда ХХР ташқи ишлар министри У Сюецяннинг матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Хитой Яқин Шарққа бағишланган халқаро конференция чақирилишини қўллаб-қувватлайди, деди у. «Бу конференцияда тенг ҳуқуқли иштирокчи ва фаластин халқининг бирдан бир қонуний вакили бўлмиш Фаластин озодлик ташкилоти қатнашиши муҳим», деб таъкидлади у.

У Сюецянь Исроилнинг босқинчилик сиёсатини қоралади ва у «Қўшма Штатлардан мадад олиб турган»лигини уқтириб ўтди.

Хитой министри Эрон—Ироқ можаросига тўхталиб, менинг мамлакатим давом этаётган хунрезлик муносабати билан ташвиш изҳор этади ва унинг тўхтатилиши учун куч-ғайрат сарфлайди, деб уқтирди.

БАЙРУТ

Жанубий Ливандан олинган хабарларда айтилишича, исроиллик босқинчилар Ливан территориясининг Ал-Удайс қишлоғи яқинидаги халқаро чегарага туташ қисмини тортиб олганлар. Исроил армиясининг инженерлик бўлинмалари эни уч ва бўйи олти километр келадиган шу участка атрофини тиконли симлар билан ўраб олганлар.

Жанубий Ливаннинг бир қанча районлари ва қишлоқлари ваҳшиёна ўққа тутилди. Ўлдирилган ва жароҳатлантирилганлар орасида уч ёшдан саккиз ёшгача бўлган уч нафар бола ҳам бор. Ўнлаб уйлар вайрон қилинган.

ТРИПОЛИ

Чаддаги барча революцион ва ватанпарвар кучларни бирлаштириш — олий революция кенгаши билан мамлакат миллий бирлик муваққат ҳукуматининг Бардаи (Чад)да ўтказилаётган қўшма мажлиси кун тартибидаги бош масаладир. Миллий бирлик муваққат ҳукуматининг қароргоҳида ўтказилган матбуот конференциясида хабар қилинишича, кенгашда Африка Бирлиги Ташкилотининг воситачилигида Чадда кенг қамровли миллий ярашга эришиш истиқболлари ҳам муҳокама қилинмоқда.

Мамлакатдаги миллий озодлик курашини бостиришга, унинг территорияси парчаланганлигини мустаҳкамлашга интилаётган душманларга қаршилик қилиш йўллари мажлис қатнашчиларининг диққат марказида турибди, дейилади муваққат ҳукумат ахборот министрининг Бардаида тарқатилган баёнотида. Ҳужжатда Америка ва Франция империализмининг Чад революциясига қарши фитнаси кескин қораланади.

(ТАСС).

СЎНГГИ СОАТДА

XXVII СЪЕЗДОЛДИ МИНБАРИ

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини муҳокама қиламиз

ЎЗАРО ТАЛАБЧАНЛИК ВА МАСЪУЛИЯТ

КПСС Устави лойиҳасида таъкидланганидек, бошланғич ташкилотлар партиянинг негизидир. Бошланғич партия ташкилоти ўз фаолиятида КПСС Программаси ва Уставига амал қилади. У меҳнат коллективининг сиёсий ўзаги бўлиб меҳнаткашлар ўртасида бевосита иш олиб боради, уларни партия теварагига жипслаштиради, коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришга уюштиради, партиянинг кадрлар сиёсатини ўтказишда актив қатнашади.

Кўриниб турибдики, бошланғич ташкилотлар зиммасига юкланган вазифалар ниҳоятда масъулиятлидир. Шу боисдан ҳам қуйи ячейкалар жанговарлиги ва активлигини ошириш устида партия ҳамиша қайғуриб келмоқда. Оҳангарон район партия комитети бошланғич, цех партия ташкилотлари ҳамда партия группалари иш услуби ва методини такомиллаштириш бўйича кейинги йилларда бир қатор тадбирларни амалга оширди. Район партия комитети бюро мажлисларида бошланғич ташкилотлар ҳисоботини тинглаб бориш яхши анъанага айланди. Бундай ҳисоботларда биз ташкилий-партиявий, ғоявий-сиёсий ишларни такомиллаштириш бўйича бажарилаётган ишлар тўғрисида ахборот берамиз, ҳисоботлар бўйича тегишли йўл-йўриқлар ва маслаҳатлар оламиз. Берилаётган тавсиялар бошланғич партия ташкилоти иш услубини янада такомиллаштиришга, топширилган иш учун кадрлар масъулиятини оширишга, мусобақани ривожлантиришга ёрдам бераяпти.

Бирлашмамизда ўтган ойларда маҳсулотнинг асосий турларини ишлаб чиқариш бўйича белгиланган топшириқлар муваффақиятли бажарилди. Сир эмас, янги беш йилликнинг муваффақиятли бошланиши кўп жиҳатдан бу йилги иш натижаларимизга боғлиқдир.

Кейинги йилларда асосий участкалардан ҳисобланган асбоцемент заводида план топшириқлари барбод бўлганлиги бизни чуқур ташвишга солган эди. Корхона директори Н. И. Попик ҳамда партия ташкилоти секретари В. Н. Стрекнева ҳисоботини комбинат партия комитети йиғилишида икки марта тингладик. Ишлаб чиқаришда йўл қўйилган камчиликлар уларга кўрсатилди, иш услубини янги талаблар асосида қайта қуриш зарурлиги уқтирилди. Партия комитети завод партия ташкилоти жанговарлигини ошириш, коммунистлар активлигини ўстириш юзасидан бир қатор тавсиялар берди. Қабул қилинган қарорлар ижроси ҳамиша назоратда бўлди.

Кўрилган чора ва тадбирлар эндиликда яхши самаралар беряпти. Заводда меҳнат интизомининг бузилиш ҳоллари ўтган йилдагига нисбатан икки марта камайди, планлар бир маромда бажариладиган бўлди. Меҳнатни ташкил этиш бўйича ҳам таъсирчан чоралар кўрилди. Илғор коллективлар тажрибаси асосида пудрат усулида ишловчи бригадалар сони оширилди. Эндиликда асосий ишлаб чиқариш цехларидаги бригадаларнинг 50 проценти шу усулда ишлаяпти. Бунинг натижасида корхона бўйича меҳнат унумдорлиги 1981 йилга нисбатан 16 процент ошди.

ИНСОН ОМИЛИ

Бирлашма партия комитети хўжалик раҳбарлари ҳисоботларини тинглаб бораяпти-ю, аммо қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлашда сусткашлик қиляпти. Буни ўзимиз ҳам тан оламиз. Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар камчиликларни рўй-рост тилга олиб ўтдилар. Улар ҳисобга олинди.

Кўпгина таклифлар иш шароитини яхшилашга алоқадордир. Шу ўринда 3-автобаза раҳбарлари адресига бир қатор танқидий фикрлар айтиб ўтишни истар эдим. Ишчиларни ишга олиб бориш ва олиб келиш учун шу корхона автобус ажратиши керак. Лекин кўп ҳолларда автобуслар вақтида келмайди, ишчилар сменага кечикиб борадилар, пировардида топшириқлар бажарилмай қолади.

Ёш оилалар ва ишчилар учун ётоқхона қуриб бериш масаласи ҳам бир неча бор кўтарилди. Лекин республика бинокорлик саноати министрлиги ётоқхона қурилишини ҳамон галга солиб келмоқда. Бу камчилик ўз навбатида қўнимсизликни кучайтирмоқда. Профилакторий қурилиши тўғрисида ҳам шу гапни айтиш мумкин. Маблағ ажратилмаётганлиги учун ҳам бу объект кўпдан бери битмай келаяпти. Ягона сиёсий кунларда биз иш ва турмуш шароитини яхшилашга оид саволларни ўртага ташламоқдамиз. Лекин бу саволлар кўп ҳолларда жавобсиз қолаяпти. Кейинги пайтларда Оҳангарон шаҳар ижроия комитети раиси М. А. Бикетов ҳатто ягона сиёсий кунларга келмай ҳам қўйди. Чунки ишчилар бир-икки учрашувда шаҳар ижроия комитети адресига жиддий эътирозлар билдиришган эди.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида таъкидланганидек, ҳар бир раҳбар топширилган иш учун тўлиқ даражада жавоб бериши, одамлар билан муносабатни тўғри қуриши, шахсий намунаси билан уларни илҳомлантириши керак. Бирорта партия ташкилоти, бирорта ходим контролдан четда қолмаслиги лозим. Бу гаплар тўлалигича ҳар бир раҳбар кадрга, ҳар бир коммунистга тегишлидир.

Лекин район партия комитети аппарати ходимлари кўп ҳолларда ишчилар билан учрашишдан ўзларини олиб қочадилар, кўпгина ишларни телефонда битиришга, қоғозбозликка зўр берадилар. Масалан, кейинги икки йил давомида биз юқори ташкилотлардан 43 та қарор олдик. Уларнинг аксариятини партия йиғилишларида ва партком мажлисларида муҳокама қилиш топширилган эди. Айни пайтда ҳар ойда икки марта районда секретарлар кенгаши ўтказилади. Ўша қарорларни шу кенгашларда маълум қилишса ҳам бўлади. Ҳозирча бундай усул қўлланилмаяпти.

Коллективимиз КПСС Программаси ва Устави лойиҳаларини муҳокама қилиб, ташкилий-партиявий ва идеологик ишларни янада такомиллаштиришга ёрдам берувчи кўпгина таклифларни ўртага ташламоқдалар. Шу жумладан, биз Устав лойиҳасининг 9-бандидаги «Партия аъзоси ёки партия аъзолигига кандидат Уставда кўрсатилган вазифаларини бажармаганлиги ва бошқа ножўя ҳатти-ҳаракатлари учун жавобгарликка тортилади: унга огоҳлантириш, виговор (қаттиқ виговор) бериш...» жумласидаги **«огоҳлантириш» сўзини олиб ташланишини таклиф қиламиз.** Лойиҳанинг 70-бандига «Партиянинг пул маблағларидан фойдаланиш тартибини КПСС Марказий Комитети белгилайди» деган сўзлардан сўнг эса қуйидаги янги жумлани киритиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз: **«Бошланғич партия ташкилотларига партия взносларининг 10 процентини партия ташкилоти эҳтиёжи учун сарфлашга (партиявий адабиётлар, кўргазмали қуроллар харид қилиш, вақтли матбуотга обуна бўлиш, партия активини рағбатлантириш ва ҳоказо) рухсат берилади».**

А. АКБАРОВ,
«Аҳангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

АСҚАР ШООБИДОВ ўттиз йилдирки «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида слесарлик қилиб келмоқда. Кўксини Меҳнат Қизил Байроқ ҳамда «Ҳурмат белгиси» орденлари безаган моҳир ишчи КПСС XXVII съезди шарафига бораётган зарбдор ўн кунликларда актив қатнашиб, меҳнат беллашувида доим олдинги ўринларни эгалламоқда.

Т. Каримов фотоси.

ТАКЛИФ ҚИЛАМАН

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларининг учинчи бўлимида шундай дейилади: **«Экономикани интенсивлашнинг ҳамда халқ хўжалиги ва аҳолининг ошиб бораётган эҳтиёжларини янада тўлиқ қондиришнинг муҳим омили бўлмиш маҳсулот ва кўрсатилаётган хизматлар сифатини тубдан ошириш биринчи даражали аҳамиятга молик иш деб ҳисоблансин».**

Мен техника назорати, стандартлар ва метрология мутахассиси сифатида шуни айтмоқчиманки, қурилиш индустрияси ташкилотлари ва корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақа натижаларини якунлашда иш сифати энг муҳим омиллардан бири бўлиши керак. Кўпинча қурилиш материаллари, комплектлаштирувчи буюмлар ва асбоб-ускуналар ноболигидан биноларни сифатли қуриш мумкин бўлмаяпти. Бундан аввало бинокорлар зарар кўрмоқдалар. Бунинг олдини олиш учун қурилиш материаллари етказиб берувчи корхоналар коллективларининг ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулот сифатига нисбатан масъулиятини ошириш керак. Шунинг учун юқоридаги жумладан сўнг **«ҳисобот давридаги ишларни баҳолаш ва социалистик мусобақа натижаларини якунлашда сифат кўрсаткичлари асосий омил деб ҳисоблансин»** деган жумлаларни қўшиб қўйишни таклиф этаман. Бизнингча, бу қурилиш сифатини янада яхшилашга ёрдам беради.

М. ФЕЛЬДМАН,
«Узоргтехдорстрой» трестининг бош метрологи.

ТОШКЕНТ ШАҲАР САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

В. П. ЧКАЛОВ номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Бунда меҳнатни пухта ташкил этиш, фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг жорий қилиш, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш катта роль ўйнаяпти. Суратда бирлашма цехларининг бирида кичик электрон-ҳисоблаш машиналари залини кўриб турибсиз.

Р. Шагаев фотоси.
(ЎзТАГ).

МАҲАЛЛА КОМИТЕТИ — ЖАМОАТ ОРГАНИ

ХАЛҚНИНГ социалистик ўз-ўзини бошқаришини такомиллаштириб бориш совет жамияти сиёсий системаси ривожининг асосини ташкил этади. Бу жамият ва давлат ишларини бошқаришнинг шундай демократик системасидирки, В. И. Лениннинг ибораси билан айтганда фақат меҳнаткашлар учун эмас, балки меҳнаткашларнинг ўзлари орқали амалга ошади.

Бизнинг сиёсий системамиз партия билан совет халқини бир бутун қилиб жипслаштирувчи синалган механизм бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади.

Оммавий ташаббускор ташкилотлар системасида кенг ривожланган ва кўп йиллик бой тажрибага эга бўлган, турар-жойларда меҳнаткашлар ўртасида оммавий-тарбиявий ишларни олиб бораётган жамоат органларидан бири маҳалла комитетларидир. Аҳолининг ташаббускор жамоат органлари бўлган маҳалла комитетларининг асосий вазифаси гражданларни маҳаллий Советлар ихтиёрига берилган давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини ҳал қилишга кенг жалб этишдан иборатдир.

Маҳалла (квартал) комитетлари территориал принцип асосида тузилади. Уларнинг фаолияти, территорияси халқ депутатларига тегишли шаҳарлардаги район, посёлка, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари томонидан белгиланади. Маҳалла комитетлари гражданлар ёки уларнинг вакиллари умумий йиғилишларида очиқ овоз бериш йўли билан икки ярим йил муддатга Низом асосида 9—21 кишидан иборат составда сайланади.

Жойларда ободончилик, аҳолига моддий-маданий хизмат кўрсатиш ва маданий-маърифий ишларни яхши йўлга қўйишда, жамоат тартибини мустаҳкамлашда маҳалла комитетларининг роли каттадир. Шунинг учун ҳам маҳалла комитетларига бир қатор ҳуқуқлар берилган. Жумладан, шаҳар, қишлоқ, посёлка Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари томонидан қўйилган вазифаларни тушунтириш учун гражданларнинг умумий йиғилишларини чақирадилар, аҳоли ўртасида сиёсий-оммавий ва маданий-маърифий ишлар олиб боришга кўмаклашадилар, мутахассислар жалб қилиб, аҳоли учун лекция ва суҳбатлар уюштирадилар, савол-жавоб кечалари ўтказадилар. Шунингдек, гражданларга яшаб турган жойлари ҳақида, шаҳарларда кўп болали ва ёлғиз оналарнинг нафақа олишлари учун уларнинг қанча боласи борлиги ҳақида, иш жойига кўрсатиш учун қарамоғида неча киши борлиги тўғрисида учбурчакли муҳр билан тасдиқланган справкалар берадилар, келиш ва кетиш, рўйхатга ўтиш ва рўйхатдан ўчиш, паспорт олиш ва паспортни алмаштириш варақаларини тасдиқлайдилар. Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва улар ижроия комитетларининг қарорларини, сайловчиларнинг наказларини амалга оширишда кўмаклашадилар. Маҳалла территориясида юксак маданият, намунали жамоат тартиби бўлиши учун маҳалла аҳолиси ўртасида ташкилотчилик ишларини олиб борадилар. Аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашда савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналарига ёрдам берадилар.

ЎЗ-ЎЗИНИ БОШҚАРИШ

Янгийўл, Чирчиқ, Олмалиқ, Нариманов, Тўйтепа шаҳарлари, Оҳангарон район Қорахитой ва Ўрта Чирчиқ район Орджоникидзе қишлоқ Советлари ташкил этган маҳалла комитетларининг иш тажрибалари диққатга сазовордир. Улар маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, уларнинг бўлимлари, доимий комиссиялари, депутатлик группалари ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда кенг кўламда ташкилотчилик ишларини амалга оширмоқдалар. Бу маҳалла комитетлари шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштиришда, меҳнаткашлар турмушига янги урф-одатларни сингдиришда, аҳоли ўртасида маданий-оммавий ва тарбиявий ишларни уюштиришда шаҳар, район ва қишлоқ Совети, уларнинг ижроия комитетларига катта ёрдам бермоқдалар.

Лекин амалдаги Низомга асосан ҳамма қишлоқ ва посёлкалар территориясида ҳам маҳалла комитетлари ташкил қилинган, деб бўлмайди. Аввало шуни қайд қилиш лозимки, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларининг маҳалла комитетларига эътибори ҳозирги кун талаби даражасида эмас. Чунки ҳали кўпчилик маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари томонидан маҳалла комитетлари фаолиятини координация қилиш ва уларнинг ижобий ишларини умумлаштириш ва оммалаштириш яхши йўлга қўйилмаган. Баъзи ижроия комитетларда эса бу ташкилотларни ҳисобга олиш ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас.

Бундан ташқари маҳалла комитетлари билан Советларнинг доимий комиссиялари ҳамкорлигини уюштириш, уларни хўжалик ва социал-маданий қурилиш вазифаларини бажаришдаги ролини ошириш масалалари ижроком мажлисларида ёки Советларнинг сессияларида деярли муҳокама қилинмайди. Бу ташкилотлар тўғрисидаги Низом ва қўлланмалар ҳамма жойларда ҳам мавжуд эмас. Айниқса, оммавий ташкилотларни ҳисобга олиш бўйича маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларида юритиладиган ҳужжатларда «маҳалла комитетлари»нинг жамоат органларидан бири сифатида кўрсатилмаганлиги таажжублидир.

«КПСС ҳозирги босқичда жамият сиёсий системасини ривожлантиришнинг стратегик йўли меҳнаткашларнинг, уларнинг коллективлари ва ташкилотларининг давлат ва жамоат ҳаёти масалаларини ҳал қилишда кун сайин, фаол ва амалий иштирок этиши асосида Совет демократиясини такомиллаштиришдан, халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқаришини тобора тўлароқ амалга ошириб боришдан иборатдир, деб ҳисоблайди» дейилади партиянинг янги таҳрирдаги Программасида. Бизнингча, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари маҳалла комитетлари ишини ҳозирги давр талаби даражасига кўтариш учун, аввало, бу ташкилотлар тўғрисидаги Низомга тўлиқ амал қилиб, уларнинг ташкилий-оммавий ишларини такомиллаштириб, тегишли қўлланмалар билан таъминласалар, партиямизнинг янги таҳрирдаги Программасида оммавий ташаббускор ташкилотларнинг жамият ва давлат ишини бошқаришга кўпроқ жалб этилиши лозимлиги тўғрисидаги кўрсатмасига амалий жавоб бўлар эди.

К. КОМИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ — БАЙРОҒИМИЗ

«БУЮК ВАТАН ФАРЗАНДЛАРИМИЗ...»

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида: **«Адабиёт ва санъат халқ манфаатларига, коммунизм ишига хизмат қилиши, миллионлаб кишилар учун қувонч ва илҳом манбаи бўлиши, уларнинг иродаси, туйғуси ва ўй-фикрини ифодалаши, уларнинг ғоявий жиҳатдан баркамол бўлишига ва маънавий жиҳатдан тарбияланишига актив ёрдам бериши зарур»,** деб жуда ўринли таъкидлаб ўтилган. Дарҳақиқат, ривожланган социализм даврида халқларимизнинг ўзаро дўстлиги, қардошлиги ва иноқлиги борган сари камол топмоқда. Бу ҳол кишилар қалбига чексиз қувонч бахш этиб, коммунизм қуриш ишига хизмат қилмоқда. Натижада, халқлар дўстлиги ва социалистик интернационализм ғояси ижодкорларимизнинг илҳом манбаига айланиб, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Тўғри, халқлар дўстлиги ва биродарлигини тараннум этиш, меҳнат аҳлининг бахт-саодатини куйлаш ўтмишда яшаб-ижод этган атоқли сўз санъаткорлари ижодида, жумладан, А. Навоий, Бобур, Гулханий, Муқимий ва Фурқат каби классикларимиз асарларида ҳам кенг ўрин олган эди. Аммо бу муқаддас мавзулар совет ёзувчилари томонидан алоҳида улуғланиб, юксак маҳорат ва буюк муҳаббат билан куйланиб келинмоқда.

Шу нарсани алоҳида таъкидлаш лозимки, ижодкорларимиз 60-, 70-йилларда бир-бирларининг юртларига тез-тез ташриф буюриб, адабиёт ва санъатга оид ҳафталик ва декадаларда фаол иштирок этиши натижасида халқларимизнинг ҳаёти, урф-одати, меҳнат зафарлари ва маданиятини ўз кўзлари билан кўрдилар, уларни ўз асарларида кенгроқ ва мароқли тасвирлаш имкониятига эга бўлдилар. Шу ўринда Ғафур Ғуломнинг «Энг буюк қардошга энг буюк калом», «Қозоқ қардошимга», «Қардош тожик халқига ўзбек халқидан салом», Ойбекнинг «Дўстлигимиз мангу», «Табрик», Уйғуннинг «Тошкент руҳи», «Душанбада», «Қўбизчи», Миртемирнинг «Қозоғим», «Обой-бобой», «Қирғиз шеърлари», Зулфиянинг «Қозоғистон ўланлари», «Кўкчатов», Ғайратийнинг «Қозоқ дўстларимга», Собир Абдулланинг «Қозоғистон дафтари», «Олмаота тўртликлари», Ҳамид Ғуломнинг «Қутлов» каби асарларини эслаб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Мазкур шеърларда Совет Иттифоқи халқларининг қудратли дўстлиги улуғланиб, бир аҳил оилада яшаётган миллатларнинг ҳаёти ўзига хос бўёқларда мазмундор акс этганлигининг гувоҳи бўламиз. Натижада, ўзбек совет шоирлари қардош халқлар ҳаётига анча теран кириб бордилар, ўз шеъриятларини эса янги образлар галереяси, шунингдек, ўзбек адабий тилини янги сўз бирикмалари билан бойитдилар, социалистик интернационализм ғоясини жўшиб куйладилар.

Ўзбек шоирлари ривожланган социализм шароитида гуллаб-яшнаётган халқлар дўстлиги ва қардошлиги мавзуида қалам тебратар эканлар, унда энг аввало коммунистик партиямизнинг доно раҳбарлигини, буюк рус халқининг самимий ғамхўрлигини алоҳида қайд этганлигини кўрамиз. Жумладан, Ўзбекистон ССР халқ шоири Уйғун ўзининг «Қозоқ қардошимга» шеърида ўзбек ва қозоқ халқларининг азалий дўстлигини, қон-қардош ва биродарлигини жозибали сатрларда тараннум этади.

Ўзбек шоирларининг қардош халқлар ҳаётига мурожаат этиб, уларнинг ўзаро дўстлиги, қон-қардош ва биродарлигини куйлаши, самимий дил сўзларини айтиши халқларимизнинг яқинлашуви ва дўстлик алоқаларининг янада камол топишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Шунинг учун ҳам КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида: **«Совет маданияти халқларнинг ўзаро бир-бирини тушунишига ва яқинлашувига ёрдам беради»,** дейилган.

Ҳақиқатан ҳам, ижодкорларимиз бир-бирлари билан чамбарчас ижодий алоқа боғлаб, халқлар дўстлиги ва социалистик интернационализм мавзуида унумли қалам тебратсалар, халқларимизнинг дўстлиги ва бирордарлиги шунчалик равнақ топади. Буни биз Мухтор Авезов, Берди Кербобоев, Собит Муқонов, Ойбек, Ғафур Ғулом, Мирза Турсунзода, Миртемир, Сулаймон Рустам каби аллома ижодкорларнинг дўстлик алоқалари мисолида аниқ англаймиз. Чунки бу сўз санъаткорлари халқлар дўстлиги ва бирордарлигининг оддий куйчисигина бўлиб қолмасдан, айни пайтда бу муқаддас анъаналарнинг ривожланишида фаол иштирок этиб, ҳақиқий интернационал ижодкорлар даражасига кўтарилдилар. Шундай экан, бугунги кунда қалам тебратаётган ёзувчи ва шоирлар ҳам ўзаро дўстлик алоқаларига алоҳида аҳамият бериб, уни ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшишса халқларимиз маданияти ва адабиёти учун таҳсинга сазовор иш қилган бўладилар. Чунки ижодкорларимиз қанчалик қадрдон бўлишса, улар шунчалик бир-бирларининг услуб ва маҳорат сирларини, халқларимизнинг турмуш тарзи, тарихи ва традицияларини теран билиш билан бирга ўз маҳоратларини ошириш учун ҳам катта имкониятлар топадилар. Шу боисдан ҳам КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида: «Адабиёт ва санъат арбоблари олдида чинакам эркин ижод қилиш, ўз маҳоратларини ошириш, турли хил реалистик формалар, услуб ва жанрларни янада ривожлантириш учун кенг уфқлар очиб қўйилган», деб бежиз қайд этилмаган.

Маълумки, ўзбек совет шоирларидан Миртемир «Қирғизистон», «Шахтёр фонуси», Султон Акбарий «Муҳаббат», Жуманиёз Жабборов «Қирғизим», «Иссиқкўл», «Қозоқ шоирларини ўқиб», Эркин Воҳидов «Қўнғиротда айтилган алёр», «Абай», «Қозоқ оқинларига», Абдулла Орипов «Қозоғистон», «Табрик», Барот Бойқобилов «Туркман гилами», «Қорақалпоқ мармари», «Копетдоғ», Эътибор Охунова «Чорбоғ» каби шеърларида ҳам ўзбек халқининг қардош халқлар билан дўстона алоқаси ва қон-қардошлик туйғусини акс эттирадилар. Масалан, Э. Воҳидов ўзининг «Қозоқ оқинларига» шеърида қозоқ дўстларига бўлган меҳр-муҳаббатини шундай ифодалайди:

Дўстлар хуш келибсиз,
кўксимизда қўл,
«Оқ олтин» нуридан
ёздик сизга йўл.

А. Орипов эса ўзининг «Табрик» номли шеърида ўзбек ва қирғиз халқларининг дўстлик алоқаларини баланд пардаларда куйлайди:

Азамат Манас юрти,
Тўқтағулнинг ватани,
Алпомиш ва Навоий
юртидан сенга салом.
Юксак тоғлар ўлкаси,
мовий кўллар маскани,
Қирғизлар диёрига
ўзбеклардан эҳтиром.

Мана, ўз-ўзидан равшанки, ҳар иккала шоирнинг шеърларини ўқиган китобхонда қардош қозоқ ва қирғиз халқларига бўлган меҳр-муҳаббат алангаланиши билан бирга мазкур шеърлардан чексиз эстетик завқ пайдо бўлади.

Ўзбек совет шеъриятида қардош қозоқ, қирғиз, тожик, қорақалпоқ, туркман ва озарбайжон халқларининг ўзига хос турмуш тарзи, меҳнатсевар ўғил ва қизларининг ажойиб образлари янги мазмун ва шакл, ифода ва манзаралар билан бойиб бормоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Негаки, халқларимиз дўстлиги туфайли она-Ватанимиз кундан-кунга гуллаб-яшнаб, йилдан-йилга равнақ топмоқда. Шундай экан, ижодкорларимиз қардош халқлар ҳаётига бундан кейин ҳам изчил ва дадиллик билан мурожаат этиб, қардошлик муносабатларини кенгайтиришга, халқлар дўстлигини мадҳ этувчи монументал асарлар яратишга, социалистик интернационализм ғоясини ўз ижодларининг асосий лейтмотивига айлантиришга ҳаракат қилишлари лозим. КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида қайд этилганидек: **«Миллатлар ва элатларнинг янада равнақ топиши ҳам, уларнинг ихтиёрийлик, тенглик, қардошларча ҳамкорлик асосида бир-бири билан оғишмай яқинлашиб бораётганлиги ҳам совет жамиятидаги миллий муносабатларга хосдир».** Дарҳақиқат, бу ижтимоий жараёнда қардош халқлар ўртасидаги адабий алоқалар муҳим аҳамиятга эгадир.

Қ. СЕЙДАНОВ,
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти қозоқ филологияси кафедрасининг мудири, филология фанлари кандидати, доцент.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«АВТОБУСЛАР НЕГА КАМ?»

Паркент боғларида етиштирилган ноз-неъматларни шаҳарликлар дастурхонига уринтирмай етказиб беришнинг иложи йўқми? Газетанинг 26 ноябрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий хабарда ана шу масала тилга олинган эди.

Пассажирлар ташиш область ишлаб чиқариш автотрести бошқарувчисининг ўринбосари Т. Мирзабоевдан олинган жавобда айтилишича автобус хизмати кўрсатишда йўл қўйилаётган камчиликлар Паркент автобус-таксомотор парки раҳбарлари иштирокида кўриб чиқилган.

Муҳокама пайтида маршрутларга белгиланган миқдорда автобуслар чиқарилмаётганлиги кўрсатиб ўтилган. Ёқилғи-мойлаш материаллари таъминотида тез-тез узилишлар содир бўлаётганлиги учун ҳам 6326 та рейс бажарилмаган. Автобуслардан бошқа мақсадларда фойдаланилиши оқибатида эса 36 минг 840 машина-куни бажарилмаган.

Паркент райони аҳолисига транспорт хизмати кўрсатиш маданиятини ошириш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш мақсадида қўшимча 4 та маршрут очишга, автобуслар сонини анча кўпайтиришга қарор қилинди. Район ички маршрутларида қатнаётган автобуслар ҳам келаси йилдан бошлаб янги техника ҳисобига кўпайтирилади.

Паркент автобус-таксомотор парки раҳбарларига қисқа муддат ичида паркентликларнинг автотранспорт хизматига бўлган эътирозларини ўрганиб чиқиш ва шунга қараб маршрутлар тармоғини такомиллаштириш юзасидан топшириқлар берилди.

«Узтрансэкспедиция» бирлашмаси ажратган махсус юк ташиш машиналари район марказидан пойтахтимиз бозорларига қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишга хизмат қилади.

ЧОРВАДОР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ ҲУЗУРИДАГИ ЖАМОАТЧИ ЧОРВАЧИЛИК СОВЕТИНИНГ МАХСУС ГАЗЕТАСИ № 6 (33)

РЕДАКТОР КОЛОНКАСИ

ҒАМХЎР ВА МЕҲРИБОН БЎЛАЙЛИК

ОБЛАСТИМИЗ колхоз ва совхозларида чорва қишлови қандай ўтмоқда? Сут соғувчилар, молбоқарлар, бузоқбоқарлар ва ферма механизаторларига қандай шароитлар яратиб берилди?

Кўпгина колхозларда чорвадорлар мавсум масъулиятини ҳис қилган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Улар кўтаринки руҳ ва яхши кайфият билан ишлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар, деб жавоб бериш мумкин бу саволга. Бир қатор фермаларда чорвадорлар уйи мавжуд. Уларда ферма ходимлари учун қулай шароитлар яратилган. Дам олиш уйлари жиҳозлаб қўйилган. Қизил бурчаклар ишлаб турибди. Газета ва журналларнинг янги сонлари келтириб турилади. Мусобақа ғолиблари моддий ва маънавий рағбатлантирилади. Улар дам олиш уйлари ва санаторийларда ҳордиқ чиқариб, саломатликларини мустаҳкамлаб қайтмоқдалар. Фермаларда медицина хоналарининг ташкил этилганлиги ва иш олиб бораётганлиги ҳам қувонарли ҳолдир. Коммунистик районидаги «Правда» колхози, Пискент районидаги «Пискент» совхозида эса профилакторийлар ишлаб турибди.

Газетамизнинг бугунги сонида эса Тошкент районидаги хўжаликларда чорводорларга қандай маданий-маиший шароит яратиб берилганлиги ҳақида ҳикоя қиламиз. Бу ерда оммалаштирилса арзигулик ва ибрат бўларли тажрибалар тўпланган. Лекин, муаммолар ҳам йўқ эмас. Айрим хўжаликларда идеология ва маданий, оммавий-сиёсий ишлар талаб даражасида эмас.

Саҳифада энг яхши тажрибалар, ютуқлар билан бирга ҳал этилиши зарур бўлган масалалар ва муаммолар ҳақида ҳам фикр юритилади.

МУТАХАССИС МИНБАРИ

ҲАММА НАРСА ҲИСОБДА

РАЙОНИМИЗ чорвадорлари қишловга пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришдилар. Аввало мавжуд 9257 бош қорамолни олти ой қиш даврида яхшилаб боқиш учун етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди. Бу даврда ҳар бош соғин сигирга ўртача 15—16 озуқа бирлиги миқдорида емиш бериш режалаштирилди ва у муваффақиятли амалга оширилмоқда. Шунинг учун ҳам айни кунларда маҳсулдорлик 7—7,5 килограммни ташкил этяпти. Ҳозиргача давлатга 10 минг тонна сут сотилди. Бу борадаги йиллик планимизни 50 тонна ошириб бажарамиз. Ўн биринчи беш йиллик топшириқлари ҳам адо этилади.

Албатта, бу ютуқлар — ўз-ўзидан келаётгани йўқ. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, районимиз хўжаликларида сўнгги йилларда сут етиштиришни кўпайтириш билан боғлиқ бўлган барча тадбирлар комплекс ҳал этилмоқда. Энг асосий эътибор чорвачилик фермаларида социал, маданий-маиший шароитларни яхшилашга қаратилмоқда. Бугунги раҳбарларимиз, мутахассисларимиз планга қўшимча олинаётган гўшт, сут одамларнинг меҳнати туфайли юзага келаётганлигини жуда яхши биладилар. Демак, улар тўғрисида қанчалик ғамхўрлик қилсангиз, яхши шароит яратсангиз бу борадаги ютуқларга-ютуқлар қўшилаверади.

1985—1986 йил қишловида барча колхоз ва совхозларда бу вазифаларни ҳал этиш учун катта эътибор берилмоқда. Масалан, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида Карл Маркс номли колхозда чорвадорлар учун икки хонали 12 та уй-жой фойдаланишга топширилди. Навоий номли, С. Раҳимов номли, Ленин номли, «Ленин йўли» колхозларида ҳам 15 та ана шундай уй қурилмоқда. Умуман бу беш йилликда 80 та чорвадорлар оиласи ҳовли тўйлари ўтказишди. Шунингдек, ферма ва комплекслардан анча олисда яшайдиган чорвачилик ходимлари учун ҳам шароит яхшиланди. Уларни ишга олиб келиш ва уйларига олиб бориб қўйиш учун деярли барча хўжаликда махсус автобуслар қатнаб турибди.

Бевосита ферма ва комплексларда ҳам бир қатор тадбирлар амалга оширилди. «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», «Ленин йўли», Ленин номли, Охунбобоев номли ва бошқа бир қатор хўжаликларда замонавий усулда қурилган чорвадорлар уйлари фойдаланишга топширилди. Бу ерда Қизил бурчак, медицина хоналари, душхона, ошхона ва бошқа кабинетлар тўлиқ фаолият кўрсатмоқда.

Маълумки, сут соғувчилар, бузоқбоқарларнинг асосий вақти фермаларда ўтади. Шунинг учун улар шаҳар ва район марказларига бориб, ўзларига керакли бўлган молларни харид қилиб ололмайдилар. Биз шуни ҳисобга олиб, фермада ва комплекслар қошида савдолар уюштиряпмиз. Ҳар ҳафтада бир марта район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг кўчма автолавкаси график бўйича хўжаликларда бўлиб, чорвадорларга буюртма бўйича зарур саноат молларини ва бошқа камчил буюмларни етказиб бермоқда. Ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари фермаларнинг ўзида кинофильмлар намойиш қилинмоқда. Агитбригадалар ташриф буюриб, концертлар қўйиб бермоқдалар. Ҳафтанинг жума куни районимизда чорвадорлар кунидир. Шу куни «Билим» жамиятининг район ташкилоти лекторлари ферма ва комплексларда сут соғувчилар, молбоқарлар билан турли темаларда суҳбатлар ўтказишмоқда. Шу куни навбатдаги ҳафтага якун ясалиб, ғолиблар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, бу йил районимиздаги ҳар бир хўжаликда имкониятларни ҳисобга олинган ҳолда мусобақа шартлари ишлаб чиқилган. Мусобақа шартларига асосан илғорларнинг илғори ёз ойларида дам олиш учун бепул туристик йўлланмалар билан тақдирланадилар, марказий санаторийларга саломатликларини тиклаш учун борадилар.

Лекин бу соҳада ҳали ҳамма иш қилинди дея олмаймиз. Айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳалигача бу масалага етарли эътибор беришмаяпти. Масалан, С. Раҳимов номли колхоз, «Ленинград» ва «Тошкент» совхозларида бу борада ҳали кўп иш қилиш лозим.

И. ИСМАТУЛЛАЕВ,
район агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмаси Советн раисининг чорвачилик бўйича ўринбосари.

2-бет.

ҲАЛИ РЕЗЕРВЛАРИМИЗ КЎП

ХЎЖАЛИГИМИЗДА чорвачилик яқин-яқиндагина қолоқ тармоқ ҳисобланарди. Бугунги кунда бу қолоқликдан чиқиб илғорлик сари дадил бораётганлигимизни фахр билан айтишимиз мумкин. Давлатга сут сотиш плани муддатидан анча илгари бажарилди. Йил охирига қадар пландан ташқари 50 тонна сут топшириш юзасидан олган мажбуриятни ҳам бажариш учун астойдил кураш бормоқда.

Биз чорвачиликни юксалтиришга қандай қилиб эришдик. Ишни нимадан бошладик? Маълумки, ҳар соҳада бўлганидек, чорвачиликда ҳам кўриладиган тадбирларнинг самараси, одамларнинг меҳнатга, ишга бўлган муносабатига боғлиқ. Колхоз правлениеси, партия, касаба союз ташкилотларининг қўшма йиғилишида ана шу масалани пухта таҳлил қилиб чиқдик. Чорвачиликдаги аҳволнинг миридан сиригача ўргандик. Камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирларни белгиладик. Бу тадбирларда асосий диққат-эътибор чорвадорларнинг меҳнат ва маиший шароитини яхшилашга қаратилди. Ана шу тадбирларнинг бажарилишини назорат қилиб боришни эса цех партия ташкилоти зиммасига юкладик. Чунки, ферма цех партия ташкилоти катта куч — унга 21 коммунист уюшган.

Биринчи бўлиб чорвадорлар уйи қурилишига киришдик. Ферма меҳнаткашларининг хоҳиш-истакларини ҳисобга олиб бу ерда ҳар жиҳатдан қулайликларга эга бўлган дам олиш хонаси, ошхона, душхона, медицина пункти, ётоқхона қуришга қарор қилинди. Бу хоналарни зарур мебеллар, жиҳозлар, телевизор, радиоприёмниклар билан таъминлаш, киноаппарат қурилмасини ҳам ўрнатиш тўғрисида олдиндан ҳаракат қилдик.

Партия комитети чорвадорлар уйи қурилишининг боришини қатъий назорат қилиб борди. Бир йилдан сўнг бу уй битказилди ва қурувчилар ферма ходимларига тантанали равишда калитни топширдилар.

Лекин фермада меҳнат ва маиший шароитни яхшилаш учун ишни изчил давом эттириш керак эди. Ҳаёт янги талабларни ўртага қўйди: сут соғувчилар, молбоқарлар, бузоқбоқарлар, механизаторлар тушки овқатланиш учун вақтни анча кўп сарфлаётган эдилар. Тўғри, улар ёнма-ён яшайдилар, лекин шунга қарамасдан вақтларининг бир қисмини беҳуда йўқотаётганликлари ишга таъсир кўрсатаётган эди. Правление ва партия ташкилоти ана шуни ҳисобга олиб чорвадорларга пулсиз иссиқ овқат ташкил қилиб беришга қарор қилди. Ошхона ёнида дам олиш уйи, «Қизил бурчак» жойлашган. Чорвадорлар тушликдан сўнг бемалол дам олиб газета ва журналларнинг янги сонларини мутолаа қилиб, хоҳласалар телевизор томоша қилиб дам олишлари мумкин.

Фермамизда 50 дан ортиқ киши меҳнат қилади. Улар хўжаликнинг турли бурчакларида истиқомат қиладилар. Ана шуни ҳисобга олиб, чорвадорлар учун янги сотиб олинган автобусни биркитиб қўйдик. У эрталаб чорвадорларни уйма-уй йиғиб, иш вақтига етказиб келади. Кечқурун уйларига олиб бориб қўяди.

Шундай қилиб чорвадорлар ўзларининг кўп вақтларини фермада ўтказишлари учун, вақтдан оқилона ва унумли фойдаланишлари учун зарур тадбирлар амалга оширилди. Бу, табиийки, ишлаб чиқариш кўрсаткичларида ўзининг ифодасини топди. Фермада унумдорлик ортди. Тартиб-интизом мустаҳкамланиб, кўрсаткичлар тобора яхшилана бошлади.

Лекин ҳали ҳамма ишлар қилинмаган эди. Қилинган таҳлил, эришилган натижалар шуни кўрсатди. Гап шундаки, фермада меҳнат қилаётганларнинг кўпчилигини ёш аёллар ташкил этади. Уларнинг кўпчилиги ёш болалик. Табиийки, она куни билан фермада бўлгач, кичкинтойи ҳақида ташвишланади. Шунинг учун фермманинг ўзида колхозимизда ишлаб турган «Шодлик» болалар боғчаси филиалини очсак, қандай бўларкан, деган фикр туғилиб қолди. Бунинг учун хона ҳам бор. Мебель келтирилса бўлгани. Таклиф кўпчиликка маъқул тушди. Мана энди чорвадорларнинг дам олиш хонаси ёнида болалар боғчаси филиали жойлашган бўлиб, у яхшилаб жиҳозлаб қўйилган. Ётоқхона, болалар ўйнайдиган зал шинам қилиб безатилган. Чорвадорларнинг 25 га яқин фарзандлари бутун кун бўйи шу ерда бўладилар.

Чорвадорларнинг дам олишлари мароқли ўтиши учун бошқа тадбирларни ҳам кўрмоқдамиз. Кино залига стационар кино қурилмаси ўрнатилган. Кам деганда ҳафтада бир марта бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилиб турилади. Кутубхонадан эса чорвадорлар ўзларини қизиқтирган асарларини олиб ўқишлари мумкин. Қизил бурчакда лекторлар тез-тез суҳбатлар уюштириб турадилар. Меҳнат ва уруш ветеранлари, олимлар ва мутахассислар билан учрашувлар ўтказилади. Колхозимизда тузилган «Миришкор» ҳаваскорлик ансамбли қатнашчилари фермага тез-тез ташриф буюриб турадилар.

Ҳозирги пайтда фермамизда кўп меҳнат талаб қиладиган иш жараёнларини механизациялаш юзасидан ҳам анча ишлар бажариб қўйилди. Озуқа тарқатиш, чиқиндиларни тозалаш, сут соғиш ишлари асосан механизация ёрдамида бажарилмоқда.

Социалистик мусобақанинг ошкоралиги ва таъсирчанлигини таъминлаш учун курашаяпмиз. Мусобақа ғолиблари моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Жамила Аҳмедова, Азиза Умарова ва Минаввар Шодмоновалар мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Биз чорвадорларга маданий ва маиший шароит яратиб бериш соҳасидаги ишларимизни бундан буён янада такомиллаштириб борамиз. Чунки, бу иш—ферма кўрсаткичларини тобора яхшилаб боришнинг муҳим резервидир.

А. УМАРОВ,
Ленин номли колхоз партия комитетининг секретари.

«ШОДЛИК» болалар боғчасининг Ленин номли колхоздаги филиали тарбиячиси (чапда) М. Абдуқодирова ва боғча мудираси Ф. Мўминова машғулот ўтказишмоқда.

А. Мальцев фотолари.

«Партия меҳнатнинг ижодий мазмунини ва коллектив характерини кучайтиришга, меҳнат маданиятини оширишга, жамият манфаати йўлида қилинадиган юқори малакали ва юқори маҳсулли меҳнатни рағбатлантиришга алоҳида эътибор беради».

(Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасидан).

3-бет.

ФЕРМАГА КЎЧМА ДЎКОН КЕЛДИ

ҲАФТАНИНГ ҳар сешанба куни маълум вақтда район колхоз ва совхозларидаги барча сут-товар фермаларига матлубот жамиятига қарашли кўчма савдо магазинларининг ходимлари ташриф буюришади. Чорвадорлар соат 4 дан кечқурун 6 гача турли хил озиқ-овқат, саноат моллари билан савдо қилинишини яхши билишади.

Ильич номли колхоз ҳамда Абдураҳмонов номли совхоз фермаларининг сут соғувчилари ва молбоқарлари Муборак Исмоилова ва Султон Тўлаганов сингари соғувчилар ишидан, айниқса, миннатдор бўлишмоқда.

Ҳар гал фермада савдо-сотиқ ишлари тугагач, савдо ходимлари чорвадорлар билан суҳбатлашадилар, уларнинг эҳтиёжларини ўрганадилар ва буюртмаларини қабул қилиб оладилар.

Бундай ҳамкорлик ва бамаслаҳат иш юритиш яхши натижалар бермоқда.

Ҳар бир фермада махсус дафтар тузилган. Ферма ходимлари яқин ўртада қандай моллар билан савдо қилиш зарурлиги ҳақидаги ўзларининг таклиф ва истакларини ана шу дафтарга қайд қилиб қўядилар. Савдо ходимлари эса кундалик фаолиятларида ана шу истакларни ҳисобга оладилар.

Йилдан-йилга аҳолига, хусусан, чорвадорларга савдо хизмати кўрсатишнинг форма ва методлари такомиллашиб бормоқда. Келгуси йилнинг январидан бошлаб эса ҳар бир ферма қошида сотувчисиз савдо қилувчи магазин очилади. Бу магазинлар кундалик эҳтиёж учун энг зарур буюмлар, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб турилади. Оз бўлса-да, бадиий адабиётлар билан савдо қилиш ҳам йўлга қўйилади.

Ферма ходимларининг талаб ва эҳтиёжлари кундан-кунга ўсиб бормоқда. 1985 йилнинг январидан ноябрь ойига қадар райондаги сут товар фермаларида 240 минг сўмлик савдо қилинди.

Матлубот жамияти ходимлари узоқ яйловларда моддий бойлик яратаётган чўпонларни ҳам эсдан чиқармаётирлар. Ш. Қаҳҳоров ва Э. Тўраев сингари ўртоқлар сотувчилик қилаётган кўчма автомагазинлар хизматидан Келес массивидаги чўпонлар миннатдор бўлмоқдалар. Улар чўпонларнинг илтимосларига биноан турли хил товарлар билан биргаликда «Иж-Планета» маркали мотоциклар, чинни идишлари, мебеллар ва ип-газламаларни ҳам олиб бориб савдо қилдилар. Сариёғ, консерва сингари озиқ-овқат, маҳсулотларини етказиб бермоқдалар. Савдо ходимлари чорва қишлови айни масъулиятли паллада ўз хизматларининг самарали бўлиши учун зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Мавсумнинг намунали ўтишига, ферма ва комплексларда маҳсулот етиштиришнинг кўпайишига. СССР Озиқ-овқат программасининг бажарилишига озми-кўпми ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

М. МУҲАММАДАЛИЕВ,
район матлубот жамияти правлениесининг раиси.

Суратда: кўчма магазин Навоий номли колхоз сут-товар фермасига келди.

УНУМ — РАҒБАТГА ЯРАША

ТАҒИН мақтанаяпти деб айтманглар-у, сут-товар фермамиз райондаги энг яхши фермалардан бирндир. Бу ерда чорвадорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Мутахассисларимиздан ҳам миннатдормиз. Улар молларнинг белгиланган тартиб-қоида асосида боқилиб парваришланиши учун бор билимлари, маҳоратларини ишга солмоқдалар. Кўрсаткичлар яхшиланиб бораётганлигининг яна бир боиси ҳам шунда. Мана, йил якунланаяпти. Биз эса планни аллақачоноқ бажариб қўйганмиз. Халқимизга мўлжалдагидан ортиқ яна 40 тонна сут етказиб бермоқчимиз.

Фермамизга қўшни хўжаликлар, областдаги бошқа хўжаликларнинг вакиллари тез-тез келиб туришади. Улар бизнинг яшаш ва турмуш тарзимизга ҳавас билан қарашади. Чунки, бу ерда бизларнинг яхши меҳнат қилиб, яхши дам олишимиз учун барча имкониятлар муҳайё қилиб қўйилган.

Озодалик — дил равшанлик дейилган. Биз ҳаммамиз бу масалага биринчи даражали эътибор берамиз. Тартиб-интизомга қатъий риоя қиламиз. Кийим ечиладиган хоналар, душхоналар доимо озода ва иссиқ бўлади. Сут блокидаги барча идишлар ва соғиш аппаратлари ўз вақтида ювилиб, тоза қилиб қўйилади. Навбати билан бу ишни ўзимиз амалга оширамиз. Ҳар куни икки сут соғувчи ишга бир соат олдин келади. Улар кўпчилик келгунига қадар дам олиш хоналарини супуриб-сидириб қўяди. Титанни ўт олдириб чой қайнатади. Чунки, кўпинча биз эрталабки нонуштани биргалашиб қиламиз.

Ошхона ва қизил бурчак алоҳида корпусга жойлашган. Ошхонада бир йўла 50 киши овқатланиши мумкин. Иссиқ овқат пулсиз ташкил этилган. Ошхонанинг ёнгинасида қизил бурчак дид билан безатиб қўйилган. Бу ерга биз вақти-вақти билан тўпланиб социалистик мусобақага якун чиқарамиз, ўзаро тажриба, фикр алмашамиз. Ишни қандай яхшилаш тўғрисида мулоҳазалашамиз. Бир йўла дам ҳам оламиз. Телевизор томоша қиламиз, газета ва журнал ўқиймиз. Дарвоқе бу ердаги «Фотон» маркали рангли телевизор чорводорларимизнинг зарбдор меҳнати учун қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети томонидан берилган.

Лекин, айрим истакларимиз ҳам йўқ эмас. Бу ўринда сут соғувчиларга кўрсатиладиган медицина хизмати ҳақида гапириб ўтмоқчиман. Тўғри, фермамизга врачлар — терапевтлар, онкологлар, окулистлар тез-тез келиб туришади. Кўрикдан ўтказиб, сиҳат-саломатлигимизни текшириб туришади. Буларнинг ҳаммаси яхши. Бироқ, айрим ҳолларда учраб турадиган касалликларни самарали даволаш учун назаримизда профилакторий ташкил этиш вақти келди. Бунинг учун бизда ҳамма имконият бор.

Фермамиз коллективи қишловни намунали якунлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Давлатга чорвачилик маҳсулотлари топшириш асосий турлари бўйича 11 ойлик план муваффақиятли бажарилди. Бунга ферма ходимлари, сут соғувчилар, чорвадорлар, бузоқбоқарлар, механизаторларнинг фидокорона меҳнати туфайли эришилди. Ўзимнинг кўрсаткичларим ҳам анча дуруст. Менга 20 сигир биркитилган. Йил бошида ҳар бир сигирдан 3 минг килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган эдим. Яқинда аҳдимни бажардим. Йил охиригача эса ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сутимни 3250 килограммга етказаман.

Мусобақадош дугоналарим М. Тожибоева, М. Турсунова, М. Умарова ва бошқалар ҳам социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Қарс икки қўлдан деганлари шу-да. Рағбатга, кўрсатилаётган ғамхўрликка яраша ютуқларимиз салмоғи ҳам ортиб бормоқда.

К. КАРИМОВА,
«Ленин йўли» колхозининг сут соғувчиси.

4-бет.

ЧЎПОН ОТА ФЕРМА КЕЗАДИ

АСОСИЙ МАСАЛА ЧЕТДА ҚОЛГАНДА

ТОШКЕНТ район чорвачилик ферма ва комплексларини айланар эканман, кайфиятим анча кўтарилди. Хурсанд бўлмай бўладими, райондаги бир қатор хўжаликлар гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш планларини муддатидан олдин бажарибдилар. Кўпчилик фермаларда соғувчилар, молбоқарлар, умуман ферма ходимларининг баракали меҳнат қилиб, яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Ҳамма ёқ озода, тартиб-интизом жойида. Дилимда ана шундай илғор хўжаликлардан бирининг тажрибасини қоғозга тушириш истаги туғилди.

Район хўжаликларида сут топширишнинг бориши ҳақидаги кундалик маълумотга назар ташлайман. Илғор колхоз-совхозлар кўп. Йиллик планини муваффақиятли адо этаётган «Тошкент» совхозига боришга қарор қилдим. Бу ерда кунига давлатга 2 тоннадан ошириб сут топширилмоқда.

Мени хўжалик фермаси мудири Маъзур Эшонов ва бош зоотехник Суярқул Султонқулов кутиб олишди. Молхоналарни, ем-хашак сақланадиган жойларни, озуқа цехини кўздан кечирдик. Ҳаммаси жойида. Фермада гўнг тозалаш, молларга озуқа тарқатиш, суғориш каби бир қатор юмушлар тўла механизациялашган. Озуқа цехида бир кеча-кундузда 6 тоннагача аралашма тайёрланиб, молларга едирилмоқда. Ҳар бош соғин сигирга 3 килограмм беда пичани, 15 килограмм сенаж, 15 килограмм силос, 16 килограмм барди, 4 килограмм ўт уни, 15 килограмм лавлаги, 2,5 килограмм ем ва 3 килограмм шелуха берилмоқда. Бу 18 озуқа бирлигига тенгдир.

— Сигирларни апрель ойигача шу миқдордаги озуқа билан боқишга ем-хашак етадими, — сўрадим зоотехникдан.

— Бемалол етади, — деди у. — Биз қишловга 2000 тонна ўрнига 2350 тонна дағал хашак, пландагидан 500 тонна кўп силос жамғарганмиз.

— Жуда яхши. Демак сигирлар маҳсулдорлиги ҳам шунга яраша бўлаётгандир.

— Юқори, албатта, юқори, —дадил жавоб берди зоотехник ва мени бузоқхона, туғуқруқхона ҳамда сунъий урчитиш пунктининг аҳволи иши билан таништиргани таклиф этди. Бу жойлардаги тартибни кўргач, фермада ҳамма иш муваффақиятли боряпти, деган хулосага келдим. Бош зоотехникдан яна кунлик соғин ҳақида сўрадим.

— Ҳозир ўтган йилгидан ҳар бош сигир ҳисобига 1 килограммдан кўп сут соғиб оляпмиз, — деди С. Султонқулов.

У негадир аниқ рақамни айтишни пайсалга соларди. Шунда бу ҳақдаги рақамларни кўрсаткич тахталаридан, билиб оларман деган хаёлда яқинда қурилиб, фойдаланишга топширилган чорвадорлар уйига қараб юрдим.

Очиғини айтсам мана шу ерга келганда, ҳикояни янгитдан бошлашга тўғри келади. Ўзингиз ўйлаб кўринг, янги қурилган бинонинг ичкарисига кириш учун эшик тутқичини тортганимни биламан, қўлимга юлиниб чиқди. Ажабландим. Амаллаб ичкарига кирдик. Хоналарни айланиб ҳайратим яна ортди. Бу ердаги биронта ҳам хонада чироқ ўрнатилмаган эди. Дам олиш хонасида эса лампочкани ёқиб ўчирадиган ускунанинг ўзи йўқ.

— Бу ерда охирги марта соғувчилар ва молбоқарлар қачон бўлишган, — сўрадим ферма мудиридан.

— Яқинда дам олишган, — деди у чайналиб.

Афсуски, хоналардаги чанг, тартибсизлик бу ерга яқин орада бирон киши кирмаганлигини билдириб турар эди. Тепасига «Ошхона» деб ёзиб қўйилган хонага ўтдим. Бу ерда ярим челак пиёз ва аллақачон ишдан чиққан газ плитасидан бошқа ҳеч нарса йўқ эди. Маълум бўлишича ферма ходимлари учун тушлик ташқарида тайёрланар экан.

Чорвадорлар уйидаги медицина пункти ҳам ночор аҳволда. Бу ерда ҳатто оддий стул йўқ. Кийиниш-ечиниш, ювиниш хоналари ва душхона мутлақо ишламаяпти. Социалистик мусобақа экрани, кўргазмали агитация воситалари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Бош зоотехник ниҳоят ўз дафтаридан кунлик соғин ҳақидаги маълумотни аниқлагач, менга мутахассисларнинг нега бу рақамни «сир» тутишаётгани маълум бўлди. Гап шундаки, норма бўйича бир килограмм сут олиш учун 1,2—1,3 озуқа бирлиги миқдорида ем-хашак сарфланиши керак. Совхозда эса суткалик рацион 18 озуқа бирлигига тенг. Демак, ҳар бир сигирдан ўртача 12—13 килограммдан сут соғиб олиниши лозим, амалда эса бу кўрсаткич бор-йўғи 7,1 килограммни ташкил этяпти.

Мутахассислар бунга бир қатор баҳоналарни рўкач қилишди. Уларнинг айтишича совхозда озуқа сифати бир мунча паст эмиш, бунинг устига мавжуд 269 бош соғин сигирнинг 70 таси биринчи марта туққан ғунажинлар бўлиб, иқлим ўзгариши туфайли улар иштаҳа билан овқат емаётган эмиш ва шунга ўхшаш бир қатор баҳоналар... Лекин назаримда улар асосий камчиликни айтишмади. Сабаби бу ерда аввало кадрлар билан ишлаш бўшашиб кетган, фермада меҳнат қилаётганларга маданий-маиший шароит яратилмаган.

Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг; кун бўйи заҳ тепиб турган жойда меҳнат қилинади, соғиб олинган сутни қўлда бидонларга ташилади! Бунинг устига фермада оддий ечиниш-кийиниш, ҳатто қўлларни ювадиган хона ҳам йўқ. Хўжакўрсинга қуриб қўйилган чорвадорлар уйида дам олиш учун мутлақо шароит яратилмаган. Шуни унутмаслик кераки, ҳамма нарса механизациялаштирилса, сигирларнинг охури озуқага тўла бўлса-ю, одамларнинг нормал меҳнат қилишлари учун шароит бўлмаса мўлжалдаги натижага эришиш қийин.

Тўғри, «Тошкент» совхози сут сотиш планини бажаради. Ўтган йилга нисбатан маҳсулот етиштириш ортади. Лекин бу муваффақиятларнинг ҳаддан зиёд ортиқча озуқа сарфлаш ҳисобига эришилаётганлигини нормал ҳол деб бўлмайди. Агар хўжаликда чорвадорлар ҳақида қайғурилганда, уларнинг меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилганда бундай зўрма-зўраки ўсиш ўрнига кам озуқа сарфлаб, янада кўпроқ маҳсулот олинган бўларди.

Бу оддий ҳақиқатни ферма мудири, бош зоотехник, касаба союз ташкилотининг раиси Р. Талаев ва қолаверса совхоз директори Т. Тўхтабоевларнинг билмасликлари мумкин эмас. Афтидан улар энг асосий масала — одамлар ҳақида, фермада ҳамма ишни қилаётган, асосий маҳсулотни етиштираётган кишилар ҳақида ғамхўрлик қилишни унутиб қўйишган.

Совхоз раҳбарлари ва мутахассислари! Сизларга маслаҳатим шу: йўл қўйилган камчиликларни тугатиш учун тезда конкрет чоралар кўринг ва амалга оширинг. Ана шундагина келгуси ишлар янада юришиб кетади.

«Чўпон ота» таассуротларини оққа кўчирувчи М. ЕГОРОВ.

ЖАМОАТЧИ РЕДКОЛЛЕГИЯ

ЦИРК — ЦИРК

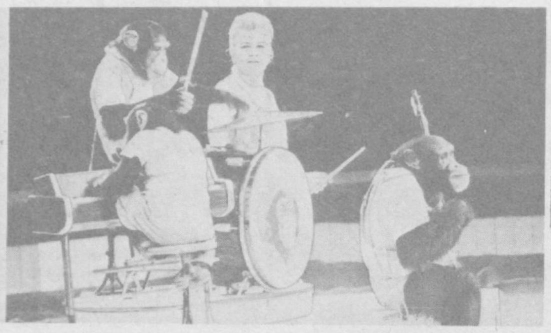

ТОШКЕНТ Давлат циркининг «Яхши кайфият» деб номланган томошалари давом этмоқда. Айниқса, программадаги РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Иванов раҳбарлигидаги «Шимпанзе цирки» аттракционининг чиқишлари ҳаммага манзур бўляпти. Суратда: «Яхши кайфият» программаси томошаларидан кўринишлар.

А. Зуфаров фотолари.

АХБОРОТ
ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

БЎСТОНЛИҚ

«Паркентводстрой» трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари «Новгород» совхозида 100 кишига мўлжалланган икки қаватли ётоқхона, янги маъмурий бинони фойдаланишга топширдилар. Ётоқхонада душхона, газлаштирилган ошхона мавжуд. Унинг биринчи қаватида сартарошхона, чойхона ишлаб турибди.

М. Мирсултонов.

ЧИРЧИҚ

«Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройида Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишлаб ўтказилган халқ ижодиёти Бутуниттифоқ кўриги лауреатлари билан учрашув бўлиб ўтди.

Кўрик ғолибларидан шаҳардаги «Аэлита», «Паруса», «Ритм» вокал чолғу ансамбллари, «Петрушка» қўғирчоқ театри, «Рассвет» цирк коллективи ва бошқа ҳаваскор ижрочилар тўпланганларнинг саволларига жавоб бердилар. Концерт программаларини намойиш қилдилар.

Кеча охирида лауреатларга эсдалик совғалари топширилди.

А. Ҳакимов.

БЎКА

«Билим» жамияти район ташкилоти лекция пропагандасини кучайтирмоқда. Йил бошидан бери корхона, ташкилот, хўжалик ва муассасаларда совет турмуш тарзини пропаганда қилиш, янги урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш, ичкиликбозликка қарши курашга бағишланган мавзуларда 5000 га яқин лекция ва суҳбатлар ўтказилди.

«Билим» жамияти аъзолари «Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш — КПСС ва Совет давлати ташқи сиёсатининг ўзгармас мақсадидир» мавзусида туркум лекциялар ўқимоқдалар. Тарғибот ишларини олиб боришда Москвадаги халқаро муносабатлар институтининг олимлари ҳам иштирок этдилар.

О. ҲАМРОЕВ.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Қайнона-келин муносабатлари ҳақида мулоҳазалар

ОҚИБАТ

БУ ВОҚЕАНИ ёзишимдан мақсад — шояд воқеа қаҳрамонлари кўзгуда ўз аксларини кўриб инсофга келишса, бир сўздан қолиб, ёши кичиги каттасидан узр сўраса, оила бир жойга жамланса, ёш гўдакларнинг беғубор дилларига гард юқмаса, юз ёшни оралаб қолган бир мўйсафиднинг оппоқ соқолига ёш думалаб тушмаса...

...Эрталаб соат саккизларда таклифнома бўйича Қорақамишдаги қўшни маҳаллага тўйга бориб, қайтиб келаётган эдик. Орамизда тўқсондан ошган Қосим ота ҳам бор эди. Ишга шошганлар илгарилаб кетишган, қолган беш-олти киши отанинг қадамларига қараб, аста келаяпмиз. Шу пайт олти-етти ёшлар чамасидаги бир қизча чопқиллаб келиб, «дўда, дўда» деб ўзини отанинг бағрига отди. Ота уни бағрига босатуриб, «Вой қизалоғим, сенмисан, бормисан?» деб йиғлаб юбордилар. Кўз ёшлари оппоқ соқолларига думалаб тушди. Энтикиб-энтикиб неварасига тикилдилар. Ўзларини тутиб олгач, «Қаердан келдинг, бу ерда нима қилиб юрибсан?» деб сўрадилар. Маълум бўлдики, қизчани онаси мактабга олиб келаётган экан. Қизалоқ бувасини кўриб, онанинг қўлидан юлқиниб чиқиб, бу ёққа югурган. Атрофга қарадик, қизнинг онаси кўринмади. «Опамла, ану домми орқасидала» деб тушунтирди қизча ва бувасига ялинди:

— Дўда, мен сиз билан кетай...

— Ўзим айланай сендан. Майли. Лекин ўқишинг нима бўлади, қизим?

— Бир кун борми қўяқоли?

— Йўқ. Олдин ўқишингга боргин. Ўқиш тугагач, бизникига келгин, хўпми қизим,— дедилар Қосим ота.

— Ўқишим тугагач, опамла дарров опкетиб қоладила. Танаффусда ойинглар нинг олдига чиқмагин деганлар,— шикоятомуз ўкинч билан гапирарди қизча.

— Майли, сен ҳозир мактабингга боргин. Мен ўзим сени у ёқдаги уйингдан олиб келаман, борақол қизим,— деди ота унинг елкасига қоқиб.

Шу вақт уй муюлишидан онанинг алланарса деб чақирган овози ҳам келиб қолди. Қизча бувасининг гапига ишонқирамай зўрға кетгач, Қосим ота хўрсиниб, рўмолча билан кўз ёшларини артдилар. Бизнинг ҳам кўнглимиз бузилди, ҳар ким билганича отага таскин берган бўлди.

Отанинг келини уч боласини олиб онасиникига кетиб қолган. Биз қўшнилар воқеадан озми-кўпми хабардормиз. «Қўшнинг тинч — сен тинч» деганларидек, бирнеча бор отаникига қайнона-келинни муросага келтириш учун кирганмиз.

Қайнона бўлмиш Салима холанинг ёшлари етмишдан ошган, касалманд. Тўнғич ўғли урушда ҳалок бўлган. Яна бир ўғли етти-саккиз йил бурун аварияда ўлган. Онаизор-да, эски яраларининг ўрни битмайди. Ўғилларини эслаб, гоҳида пинҳона, баъзан ошкора, қўшниларга эшиттириб, айтиб йиғлайдилар. Раҳмимиз келади, ачинамиз. Лекин начора, аччиқ қисмат. Шунинг учун у кишидан гина қилмаса ҳам бўлади. Ҳозир холанинг икки ўғил, бир қизлари бор. Катта ўғиллари уйли-жойли, алоҳида туради. Қизлари ҳам турмушга чиққан, тиниб-тинчиган.

Кенжа ўғиллари Исмат армия хизматидан қайтгач, Салима хола сўраб-суриштириб, ўзлари совчи бўлиб бориб, воқеа қаҳрамони бўлмиш Каримахонни келин қилиб туширдилар. Шу ўринда таъкидламоқчиманки, Исмат қаллиғини ўзи топиб етаклаб келган эмас, она розийи билан уйланган. Лекин шунга қарамасдан икки ёш бир-бирига тўйдан кейин бўлса ҳам кўнгил қўйган, ўзаро муносабати яхши.

Каримахон келин бўлиб тушганидан кейин хонадондан икки-уч йилгача бирон нохуш товуш эшитилмади. Бу орада бирин-кетин икки невара туғилди. Келин чол-кампир хизматида, вақтида чой тайёрлаган, овқат пиширган, кир-чирларни ювган. Исмат қурилишда ишлайди. Топганини уйига олиб келади.

Бир куни Қосим ота маҳаллада мени учратиб «Ўғлим, уй сал нотинчроқ бўлиб қолди. Келин уйда ўтирмайман, болаларни боғчага жойлаштириб, ишлайман, деяпти. Бунга кампир норози», деб ҳасрат қилиб қолдилар.

— Домда нима иш ҳам бор. Сигир-бузоқ бўлмаса, супурадиган катта ҳовли йўқ. Қишда печкага ёки танчага олов қилмаса, ўтин ёриб овқат пиширмаса, самовар қўймаса. Кечки овқатни келин ишдан келгач ҳам қилаверади. Келин ёш, ишлагани маъқул, дея маслаҳат бердим мен. Маълум бўлишича, бошқа қўшнилар ҳам шундай дейишибди.

Келин болаларини боғчага жойлаб, ишга кирди. Қосим отанинг гапига қараганда «Каримахон уйни ҳам, ишини ҳам эплаяпти». Лекин барибир, қайнона-келин орасидан «қора мушук» ўтди.

Бир куни Қосим ота хафа бўлиб, яна уйнинг нотинчлигидан ҳасрат қилиб қолдилар. Келин уйига кетиб қолипти. «Якшанба кунига қудаларни айттириб юборганман. Маҳалладан сизлар ҳам кирсанглар» дея илтимос қилдилар.

Белгиланган кун Қосим отаникига икки киши бўлиб кирдик. Қудалар келишган, жамоат жам эди. Уй нотинчлигининг сабабини суриштирдик.

Салима холанинг гапига қараганда, келин ишга киргач, чол-кампирга яхши қарамай қўйганмиш. Ҳар куни уйдан нималарнидир олиб чиқиб кетармиш. Тўйда қилинган сарпо-суруқларни ойисиникига ташмалаятганмиш. Мана, яқинда қудаси ўғлини уйлантирганда келинга аталган сарпо ичида Каримахон олиб бориб берган рўмолни кўрганмиш. Ишлаган пулидан бир тийинини қайнонасига кўрсатмасдан, нуқул ўзига кийим, тақинчоқлар олармиш. Устига-уст Исмат ҳам ойлигини хотинининг қўлига олиб келиб берармиш. Рўзғорга ҳам, квартира пулига ҳам Қосим отанинг пенсияси сарфланаётганмиш...

Каримахоннинг гапига қараганда қайнона тирноқ остидан кир қидирадиган бўлиб қолибди., «ўтирса ўпоқ, турса сўпоқ» дермиш. Маҳрига тушган келинлик узугини беркитиб қўйганмиш. Унинг нарсаларини титкилаб юрармиш. Қайнонанинг гаплари туҳмат эмиш. У эрталаб ишга кетаётганда тушлик овқатини, боғчага борадиган иккита боланинг қўшимча кўйлак-иштонини олиб кетармиш. Укасининг тўйида сарпога таҳланган рўмол бошқа, Салима хола айтган рўмол эса сандиқда турганмиш. Исматнинг топгани рўзғорга сарфлангандан кейин ўзининг топганини орзу-ҳавасга, қизларининг келажаги учун харажат қилармиш...

Шуни айтиб ўтиш лозимки, бу орада Каримахоннинг ўз онаси—яъни қуда хола кўп марта «Кичик қорнимга сиққан қизим, катта уйимга ҳам сиғади. Сизларга ташлаб қўйган қизим йўқ» деб ўринсиз равишда оловга керосин қуйиб турди.

Маҳалламиз оқсоқоли қайнона, келин, қуда хола айтган кўп гаплар асоссиз, майда гаплар эканлигини уқтириб, эр, хотин, қайнона, қайнота, фарзанд бурчлари ҳақида кўп мисоллар келтириб, насиҳат қилдилар. Гаплари ҳаммага маъқул бўлди. Оила яна бир жойга жамланди. Хурсандчилик билан қудаларни кузатиб қўйдик.

Лекин... Минг афсус, шу билан Қосим отанинг уйлари тинчиб кетмади.

Ёз кунларининг бирида аллақаердан терлаб-пишиб келган Салима хола чойнакдаги совуқ чойдан тўйиб ичадилар-у, бироз вақт ўтгач, қоринларини чангаллаб, қўшниларни чақирадилар «Келиним чойга дори қўшиб қўйган» деб нолийдилар.

«Тез ёрдам» машинасида келган доктор чойда ҳеч қандай дори-пори йўқлигини, иссиқ қоринга бирдан тушган совуқ чой ғижимлаганлигини айтади. Лекин қайнонанинг тахмин гапи келиннинг қулоғига бориб етади. Яна жанжалга мавзу топилади...

Хуллас жанжалкаш одам ғавғони пулга бўлса ҳам сотиб олади, деганларидек, Қосим отанинг хонадонида жанжалнинг кети узилмади.

Қийин бўлгандан Қосим ота билан Исматга қийин бўлаяпти. Қосим ота бир чеккаси эл-юрт олдида қайнона-келин характеридан номус қилсалар, иккинчи томондан кампирнинг касали хуруж қилиб қолганда «иссиқсиз қолаяптилар».

— Келиним барака топгур яхши, меҳнаткаш, лекин бироз тезроқ,— дейди Қосим ота куйиниб,— ёшлик қилаяпти. Биласан, холанг касалманд, ёши ҳам бир жойга бориб қолган. Одам қариганда ёш боладек инжиқ бўлиб қолар экан. Келин шуни тушунмаяпти,— дейди ота.

Мана, олти ойдирки, Каримахон уч қизини олиб, ойисиникига кетиб қолган. Ҳар икки томондан қўни-қўшни, қариндош уруғлар аралашиб, оилани яна бутлаб қўйишга ҳаракат қилишди, бўлмади.

— Қайнонам борки, мен у уйда яшамайман,— деб туриб олди Каримахон.

Исмат бўлса, нима қилишга ҳайрон.

— Бармоғимнинг қайси бирини тишласам ҳам оғрийди. Онамни десам, буёқда учта болам бор. Улар тирик етим бўлишини хоҳламайман. Болаларимни деб, бошқа уйга чиқиб кетай десам, эл-юртдан уяламан: дадамлар юзни қоралаб қолдилар, ойимлар саксондан ошаяптилар. Уларни ташлаб қаёққа бораман,— дейди уф тортиб.

Баъзан Исмат ишга кетаётганида ёки келаётганида кўриб қоламан. Ёши ўттиз бешлар атрофида бўлса ҳам. сочи оқариб кетган. Кайфияти доим сўлғин. Маҳалла-кўйдан ўзини олиб қочиб юради. Мен унинг ўрнига ўзимни қўйиб кўраман ва... эзилиб кетаман. Унга жуда ҳам қийин...

Эркин ЭРГАШЕВ,
Тошкент политехника институтининг доценти.

РЕДАКЦИЯДАН:

ҲА, ишдан ҳориб келганида остонада хотини очиқ чеҳра билан кутиб олишини, болалари ада-адалаб югуриб келиб бўйнига осилишини қайси ота истамайди, дейсиз. Албатта, Исмат жондан ширин болаларини соғинади, бағрига босгиси келади. Бироқ... орада кўзга кўринмас катта тўсиқ бор. Бу тўсиқ бир қарашда майда-чуйда бўлиб туюлади, аслида эса ундай эмас. Қайнона айниганда келин «майли, бу ҳам онам-ку» дея бир гапдан қолмаса, келин жаҳлга минганда қайнона ётиғи билан «болам, ундай эмас, бундай» деб йўл-йўриқ кўрсатмаса, ундан ёмони йўқ.

Афсуски, мана шу жуда осон бўлиб кўринган нарсага ҳаётда амал қилиш, кўпинча, жуда қийин. Ва, учқундан аланга чиққани каби, оиланинг бузилиши, болаларнинг тирик етим қолиши, гоҳида эса фожиалар мана шу «арзимаган» нарсадан бошланади, аланга олади.

Қайнона-келин муносабати ҳам ўзига хос бир санъат. Бу санъат қайнонадан ҳам, келиндан ҳам қобилиятни, маданиятни, талантни, доноликни талаб қилади. Шундай эмасми?..

Редакция газетхонлардан юқоридаги мақола қаҳрамонлари ва умуман қайнона-келин муносабати ҳақидаги мулоҳазаларни кутади.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

МОЗАМБИК—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

МАПУТУ, 23 декабрь. (ТАСС). Мапуту шаҳри ижроия комитетининг раиси А. Массаваньяне Мозамбик республикаси билан СССР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига юксак баҳо берди. У пойтахтдаги портда бўлиб ўтган Мозамбик-Совет дўстлиги митингида нутқ сўзлади. Митингда чет мамлакатлар халқлари билан дўстлик ва ҳамкорлик Мозамбик уюшмасининг бош секретари А. Мутемба, шунингдек визит билан бу ерга келган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Т. Я. Шарипов бошчилигидаги совет делегациясининг аъзолари ҳам ҳозир бўлдилар.

ҚЎШМА ШТАТЛАР ЯДРО ПОРТЛАТИШЛАРИНИ ТЎХТАТИШДАН БОШ ТОРТМОҚДА

ВАШИНГТОН, 23 декабрь. (ТАСС). Илгари хабар қилинганидек, яқинда Оқ уй матбуот секретарининг ўринбосари ўзининг матбуот конференциясида ҳар қандай ядро портлатишларини тўхтатиш тўғрисидаги Совет таклифи хусусида салбий жавоб қайтарди.

Л. Спикснинг айтган гапларидан шундай хулоса келиб чиқадики, ядро синовларини тўхтатиш, бунинг устига уларни умуман тақиқлаш тўғрисидаги масала томонларнинг ядровий аслаҳаларини анча қисқартиришга эришилмагунга қадар гўё уни ҳал этиб бўлмас эмиш. Бундай сохта «важ-карсон» ҳеч бўлмаганда ғалати туюлади. Бундай мантиққа амал қилинганда, ҳатто, нисбатан оддий нарсалар, масалан, ядро портлатишларини ўзаро тўхтатиб қўйиш номаълум вақтгача кечиктирилган бўлур эди.

Ядро портлатишларини тўхтатиш тўғрисидаги масала хусусида Совет Иттифоқининг АҚШ президентига мурожаатидан кузатилган мақсад СССР билан АҚШнинг ишни ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш сари олиб боришга ҳақиқий ва ўзаро ниятини намойиш қилишдан иборат эди. Нима учун икки мамлакат — Совет Иттифоқи ва АҚШ биргаликда қадам қўя олмаслиги—ядро портлатишларини тўхтата олмаслигининг бирон бир чинакам ишонтирарли сабаблари йўқ. Ядро портлатишларини тўхтатиш ядровий ва космик қуролларга бағишлаб Женевада ўтказилаётган музокараларнинг бутун жараёнига кучли омил бахш этиши турган гап бўлган салмоқли тадбир бўлиб қолур эди. Бу тадбир ушбу масалани ҳал этишда иккала мамлакат раҳбарларининг шахсий муваффақиятига қўшилган бўлур эди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ПРАГА. Чехословакиянинг Прухоница шаҳридаги сейсмик станция мамлакатнинг ғарбий қисмида ер ости силкинишлари бўлганлигини қайд этди, деб хабар беради ЧТК агентлиги. Хеб шаҳри районида ер ости силкиниши Рихтер шкаласи бўйича 4,9 баллга етди. Зилзила катта зарар етказмади.

● ОСЛО. Норвегия стортинги (парламенти)нинг депутатлари Жанубий Африка Республикаси маъмурларига мурожаат қилиб, апартеидга қарши оташин курашчи Нельсон Мандела қамоқдан дарҳол озод этилишини талаб қилдилар.

● МАНАГУА. Рейган маъмурияти Никарагуага қарши АҚШнинг бевосита қуролли интервенциясини бошлаш учун жадал суръатлар билан замин ҳозирламоқда, деди республика президенти Даниэль Ортега. У Никарагуа миллий ассамблеясининг якунловчи сессиясида сўзга чиқиб, мамлакат халқини Америка империализми томонидан реал уруш хавфи туғилаётган бир пайтда мамлакат бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

● МАНИЛА. Филиппин меҳнат ва иш билан таъминлаш министрлигининг маълумотига кўра, тугаб бораётган йилда 357 та забастовка рўйхатга олинди. Уларда салкам 100 минг ишчи ва хизматчи иштирок этди. Забастовкаларнинг катта қисми чет эл монополияларининг филиаллари бўлган корхоналарда ўтди.

(ТАСС).

ЖИНОИЙ УЮШМА

Ливан пойтахтида Исроил махсус хизмат маҳкамаларининг кўрсатмаси билан иш кўраётган бир гуруҳ террорчилар қамоққа олинди. Бу гуруҳ ана шу араб мамлакатидаги Исроил жосуслар уясининг бир қисмидир. Тергов вақтида шу нарса аниқландики, Тель-Авивнинг бу жосуслари Ливан граждан ларига қарши бир қанча қонли жиноятлар қилганлар. Жумладан, улар Исроил разведкасининг топшириғига биноан Байрут ва Сайда шаҳарларида бир қанча портлатишларни уюштирдилар. Оқибатда жами 600 киши халок бўлди ва яраланди. Шу йилнинг март ойида Байрут жанубидаги Бир-Ал-Абд шаҳарчасида содир бўлган қаттиқ портлаш ҳам ана шу гуруҳнинг қилмишидир.

ТАСС.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ЛЕНИНГРАД ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИ
ВА
«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИ

1985 ЙИЛ 27 ДЕКАБРДАН 1986 ЙИЛ 11 ЯНВАРГАЧА

Муз устида арча

ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИНИ НАМОЙИШ ҚИЛАДИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Европа, Жаҳон биринчиликларининг беш карра совриндори, Олимпия ўйинларининг кумуш совриндори, Халқаро классдаги спорт мастери **Людмила Смирнова**, Европа, Жаҳон биринчиликларининг тўрт карра чемпиони, Олимпия ўйинлари чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери **Алексей Уланов**, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Ирина Филиппова**, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александр Яковлев**, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Лариса Литвиненко** ва **Александр Шангин**;
балет солистлари: СССР Кубоги соҳиби, СССР спорт мастери **Алексей Погодин**, СССР спорт мастери **Елена Алепко**, **Ариадна Галкина**, **Ирина Корина**, **Елена Комарова**, **Людмила Панчина**, **Наталья Рибакова**, **Виктор Ельчин**, **Владимир Зайкин**, **Михаил Каминов**, **Владимир Лебедев**, **Олег Рябов**, **Владимир Шевляков**, ёш ижрочилар Бутуниттифоқ конкурси лауреати **Ольга Кувашова**, шунингдек, **Ольга Кузнецова**, **Марина Подольская**, **Нелли Розова**, **Лариса Толкунова**, **Ольга Роша**, **Василий Васильев**, **Борис Есипов**, **Евгений Фешченко**, **Павел Иванов**, **Андрей Строганов**.

Музика раҳбари — Лео Корхин.

Репетиторлар — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Т. Колотильщикова, И. Дентовская.

Бош балетмейстер — РСФСРда хизмат кўрсатган артист К. А. Рассадин.

Томошалар 27 декабрдан 31 декабргача соат 11,13, 15.00 да,
1 январда — 13.00 ва 15.00 да,
2 январдан бошлаб 11,13,15.00 да бошланади.

Билетлар «Юбилей» спорт зали кассаларида ва вакиллар томонидан сотилмоқда.

Кассалар ҳар куни 12 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31 — касса. 46-07-53, 46-68-77 — администратор.

ОЛИМЛАР МЕҲНАТКАШЛАР ҲУЗУРИДА

Калинин район партия комитетининг ташаббуси билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти олимларининг хўжалик ва ташкилотларга коллектив чиқиши ташкил этилди.

Институт директорининг ўринбосари, тарих фанлари доктори Қ. Фозилхўжаев, тарих фанлари докторлари Ш. Зиёмов, И. Алимов, тарих фанлари кандидати Н. И. Маслов ва бошқа олимлар райондаги «Бўзсув», «Москва», Гагарин номли совхозлар, Оржоникидзе номли колхоз, ГОСНИТИ Ўрта Осиё филиали, пиллачилик илмий-тадқиқот институти ҳамда бошқа меҳнат коллективларида бўлиб, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар.

Олимлар меҳнаткашларнинг кўпдан-кўп саволларига батафсил жавоб бердилар.

«ХАМСА»НИНГ 500 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНДИ

ТОШКЕНТ давлат маданият институтида Алишер Навоий «Хамса»сининг 500 йиллигига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Анжуманни профессор Сергей Михайлович Хан кириш сўзи билан очди. Сўнгра йиғилганлар Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори, профессор Азиз Пўлатович Қаюмовнинг «Хамса» — ўзбек адабиётининг шоҳ асари» мавзуидаги докладини тингладилар.

Кечанинг иккинчи қисмида ўзбек адабиёти кафедраси қошидаги «Адабиёт ғунчаси» тўгараги аъзолари Навоий ғазалларидан намуналар ёд ўқиб бердилар. Шунингдек, ҳаваскорлар куй ва қўшиқлар ижро этишди. Бунда тўгарак аъзоларидан М. Орипова, О. Халилова, Б. Раҳимова, Г. Ғойипова ва бошқалар актив қатнашдилар.

Н. АБРАЕВ.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Островский номли пионер ва ўқувчилар саройидаги қатор тўгараклар аъзолари Москвада ўтган XII жаҳон студент ва ёшлар фестивалининг болалар программаси иштирокчиси — 22-мактаб ўқувчиси Бадриддин Ортиқов билан учрашдилар. Болалар ўз тенгдошларининг суҳбатини зўр қизиқиш билан тингладилар. Суратда: Б. Ортиқов (чапдан учинчи) ўқувчилар даврасида.

М. Юсупов фотоси.

ЁШЛАР КЕЧАСИ

Акмал Икромов районидаги «Москва» кафесида Абдулла Қаҳҳор ва Усмон Юсупов номли маданият уйи коллективлари уюштирган ёшларнинг байрам кечаси бўлиб ўтди. «Ёшлар дўстликни мадҳ этади» деб номланган бу анжуманда район комсомол активлари, ёзувчи ва шоирлар, Тошкентда таҳсил олаётган чет эллик студентлар иштирок этишди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ёзувчи Б. Тихомоловнинг Улуғ Ватан урушида ёшларнинг кўрсатган мислсиз қаҳрамонликлари ҳақидаги ҳикояси ҳамда Афғонистон Демократик Республикасидаги чекланган совет жангчилари сафида хизмат қилган электрон техника заводи фрезерчиси А. Тимофеевнинг хотиралари ёшларда катта таассурот қолдирди.

Кеча сўнггида район маданият уйларининг вокал-чолғу ҳамда рақс ансамблларининг концерт программаси намойиш этилди.

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ

АЁЛЛАР ўртасида республика кубоги мусобақаларининг якунловчи даврасида олти команда қатнашди. Олимпия резервлари республика болалар-ўсмирлар спорт мактаби командаси биринчи ўринни эгаллаб, кубок соҳиби бўлди. «Пахтакор» хоккейчилари иккинчи, «Ёш куч» командаси учинчи ўринни олди.

ГИМНАСТИКА

АЙРИМ машқлар бўйича республика чемпионати Андижон шаҳрида бўлиб ўтди. Чирчиқлик «Меҳнат» жамияти вакили Зарема Ёқубова икки турда — сакраш ва брусьяда машқ бажаришда биринчи мукофотли ўринни эгаллади. Ирина Шукина харида, Марина Чеснокова эркин машқда ғолиб келди. Эркаклар ўртасида «Буревестник» вакили С. Айрапетов, «Старт» аъзоси А. Нилов ва «Локомотив» жамияти вакили А. Фрейдинлар ғолиблар сафидан жой олдилар.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 27 декабрда чиқади).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32